Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 226 (13940) | 1972 оной сентябриин 24, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ҮТРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

...ИДЭНЭРЭЙ НАНГИН ...ЯЛГА

...ю—юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи ... доторнай хэблэгдэн гараха газетэ ба ... захил абалга нютаг бүхэндэ эхилбэ. ...«Союзпечать» агентствын, хэлхеэ хол...лениинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй, хэблэл ...тын түлөөлэгшэд болон почтальонуу... уялга болоно гээшэ.

...газетэ болон журналнуудые тараа... муу бэшээр табигданхай гэжэ һа... ...үнөө хамта дээрээ 36.920 хэһэг газетэ ... аймагай хүн зон үдэр бүри абажа, һо...дааг, уласхоорондын, орон доторхи һо...жэ абадаг байна. Аймаг дотор ажаһуудаг ... бүхэндэ абажа хараха болоо һаа, мүнөө ...5 хэһэг газетэ, журнал тарана гээшэ. ... түб һуурин Закаменск хотын 1000 хүн ...70 хэһэг, Утаата, Далахай нютагуудта— ...сон тосхондо—1114, Хамни, Михайлов...удта—1262—1210, Дүтэлүүр ба Үлэн...0 хэһэг элдэб янзын газетэ, журналнууд

...аймагай партийна организациин комму... шахуу КПСС-эй Центральна Комите... «Правда» газетые үдэр бүри абажа ун... Тиихэдэ «Комсомольская правда», ... Россия», «Сельская жизнь» газетэ...иин Центральна Комитедэй үмэнэһөө ...арадаг журналнууд хэдэн мянгаад хэ...даг болонхой.

... үнэн», «Правда Бурятии», «Буряадай ..., аймагай «Ажалай туг» газетэнүүдые, ... дээрэ гарадаг «Байгал» журнал, «Аги...лодые» уншадаг хүнүүдэй тоо аймаг... бүри олошоржо байна. Илангаяа үндэ... хэлэн дээрэ гарадаг газетэ, журналда ... абтадаг болонхой. Эндэ нэгэ жэшээ ...хэ. 1960 оной урда тээ аймаг соомнай ...хэһэг «Буряад үнэн» газетэ тарадаг ... Һүүлэй арбаад жэл соо энэ газетэдэ ...та жэл бүри 10—15 хэһэгээр олошоржо ...шэ ондо аймагай 1157 эрхэтэн «Бу...нэ» абажа, тэрэ газетын һонинние түрэл ...рээ хужарлан уншана гээшэ.

...дай дунда ямар ажал ябуулһанай ашаар ...рналнууд иимэ олоор тарадаг болооб ...дал заатагүй гараадхина. Нэн түрүүлэн ... хэблэл тараалгада туһалха соведэй ... һайн ажалые онсолон тэмдэглэхэ ду...нэ. Тус соведэй түрүүлэгшэ—партиин ...секретарь нүхэр Бадмаев С. С., соведэй ...блэл тараалгын хүдэлмэрие үдэр бү..., шалгалтада абажа, арад зоной дунда ... хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Пред...гү, али колхоз, совхозуудта газетэ ...рналнуудые тараалгын ябаса тухай асуу...ийн райкомой бюрогой, аймагай Сове...комой гэшүүд мүн лэ һонирхожо, туһа...лжэ байдаг юм.

... хэблэл тараалгада хабаадагшадай хүдэл...най аха нүхэд—предприяти, колхоз ба ... эмхи зургаануудай партийна органи... секретарьнар аргагүй ехэ туһаламжа ...нэ. Парторганизацинуудай секретарьнар ...алнуудта захил абаха асуудалаар саг ...нирхожо, хэлхеэ холбооной отделенинүү...эрилэгшэдтэ, почтальонуудта ямар нэгэ ...эртэй болоо һаа, саг дары туһа хүргэ...

...тараалгада туһалха соведүүд аймагай... болон совхозуудта, предприятинуудта ...кэй. Аймагай түб Закаменск хотын тии... Зэдын вольфрам-молибденэй комбина...ой секретариин орлогшо А. Г. Вику...эрилнэ. Тус соведэй гэшүүд мүн лэ ... ажаллана, бидэндэ ехэ туһа хүргэнэ ...эмээр.

...турын эмхи зургаануудай хүдэлмэри...ид һургуулинуудай багшанар бидэнэй ...ал ехэ туһа хүргэнэ. Газетэнүүдтэ тэ... һонирхолтой материалнууд хүдөөгэй ...теке соогуур, улаан булангуудта үл... зон ехэтэ һонирхон уншана. Жэ...н тосхоной хүдөөгэй библиотекые дааг... Дамбаева газетэнүүдэй витрикэ хээд, ... һонирхолтой материалнуудые уншахы...ншадтаа дурадхадаг байха юм. Тиихэ...ниска, аймагай газетэнүүдтэ толилог...алнуудаар малшад, таряашадай дун...онүүдые үнгэргэнэ. Һүүлээрнь хүнүүд ...алтай газетэ бэдэржэ уншадаг, саашаа... абажа байхын тула захил хэдэг байха

...алнуудтэ «Буряад үнэндэ» «Толи», ... тусхай хуудаһанууд гарадаг болоо. ...этэ һайшаамаар. Ушарынь юуб гэбэл, ...нуудта толилогдодог материалнуудые ...нүүд, һургуулиин һурагшад һонирхон

уншана. «Хонходо» гараһан һонирхолтой рассказ болон шүлэгүүдые багшанар үхибүүдтэ уншажа үгэдэг, һүүлээрнь һурагшад тэрэ газетэ оложо, өөһэдөө бүри һонирхон уншана. Байгша оной зун Санагын дунда һургуулиин «Уран-Дүшэ» гэжэ уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүдэй бэшэһэн шүлэг, рассказууд, тэдэнэй суглуулһан арадай дуунууд, оньһон үгэнүүд «Хонходо» толилогдожо, эдир авторнуудынь, тэдэнэй нүхэд, аба эжынь ехэтэ һонирхон уншаа, баясаа һэн. Будамшуугай бүтээлнүүдые үбгэн залуугүй илангаяа һонирхожо уншадаг юм. Тиигээд иимэ һонирхолтой материалнуудые, шүлэг болон рассказуудые олоор толилжо байхые редакцида найданабди.

Ерэхэ жэлэй газетэ ба журналнуудта захил абалга мүнөө түлэг дундаа ябана. Энэ асуудалаар партиин райкомдо тусхай зүблөөн боложо, парторганизацинуудай секретарьнар, хэлхеэ холбооной отделениинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа, урдахи зорилгоёо тодорхойлһон байна. Манай агентствэдэ ороһон түрүүшын мэдээсэлнүүдые харахада, хэблэл тарааха хүдэлмэри муу бэшээр ябажа байна. Закаменск хотын 3-дахи дунда һургуулиин, аймагай киносетиин, Зэдын комбинадай Холтосоной руднигай 2-дохи, 4-дэхи участогуудай коллективүүдтэ ерэхэ жэлэй газетэ, журналнуудта захил абалга эмхитэйгээр, богони болзорто дүүргэгдэѳ. Тус коллективүүдтэ ажаллагшадай дунда захил хээгүй нэгэшье хүн байхагүй.

Санагын, Хамниин хэлхеэ холбооной отделениинүүдэй (начальнигуудынь нүхэд Очиров Һ. Д., Цыденова Л. П.) хүдэлмэрилэгшэд хэблэлдэ захил абалгые эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэжэ байна. Хэблэл тарааха нийтын түлөөлэгшэд Н. Реклина, Н. Кокорина, В. Таюрская, хүдөөгэй почтальонууд Санжай-Ханда Зомонова, Мария Соктоева болон бусад олон нүхэд газетэ, журналнуудые тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Гэхэтэй хамта хэблэл тараалгын шухала хүдэлмэри нютаг бүхэндэ жэгдэ һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Зарим коллективүүдэй парторганизацинуудай секретарьнар энэ асуудалда багаар анхарна, хэблэл тараагшадта биратай һайнаар туһалнагүй. Энэ талаар «Красный Октябрь», «Победа», «Дружба» колхозуудта дутагдалтай гэжэ һанагдана.

Тиихэдэ хэблэл тарааха асуудалаар нэгэ иимэ дурадхал оруулха хүсэлэнтэйб. Жэлэй ямаршье сагта, илангаяа сентябрь—ноябрь һаранууд соо редакцинуудай түлөөлэгшэд — корреспондентнүүд хүдөө нютагуудаар ябажа, оло мянган уншагшадтайгаа уулзажа, хөөрэлдэжэ, тэдэнэй һанал бодол, эрмэлзэл тухай мэдэжэ абадаг һаа, хэн хэндэмнайшье ехэ туһатай байха һэн ха. Юундэб гэхэдэ, уншагшад лэ газетын дутуу дунда, эндэ янзын алдуунууд тушаа булта һайнаар үлүүгөөр мэдэнэ, үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа болохо юм. Тэдэнииень харадаа абажа, газетэеэ бүри һонирхолтой болгоо һаа, уншагшад бүри олошорхо бэшэ аал?

Хэблэл тараалга—бидэнэрэй нангин уялга гэжэ мэдэрээд, ерэхэ 1973 оной газетэ, журналнуудта бүри олоор захил абахын тула булта оролдожо байнабди.

О. ДАРИЕВА,
Захааминай аймагай «Союзпечать» агентствын начальник.

МҮНӨӨДЭР—МАШИНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

АЖАЛНАЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ, ЗОРИЛГОМНАЙ ХҮНДЭТЭЙ

Машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга республикымнай арадай ажахын шухала, эгээл хүгжэнги һалбари болонхой. Республика дотор бүтээн гаргагдадаг промышленна бүхы продукциин 38 шахуу процентые энэ һалбари үгэдэг юм. Электродвигательнүүд, автокранууд, халуун ууралай даралта шалгадаг орёо приборнууд, автомашина, тракторнуудай, түмэр замай локомотив, вагонуудай запасной частьнуудые манай предприятинууд бүтээнэ. Машина бүтээлгын предприятинуудай продукци дэлхэйн 39 оронуудта эльгээгдэнэ.

Энэ һалбариин предприятинуудай коллективүүд СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха, табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ мүрысэн, өөһэдынгөө һайндэрые амжалтатайгаар угтаба. Энээн тухай эдэ предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд иигэжэ хөөрэнэ.

«Теплоприбор» заводой таһагай начальник К. Н. МОСКОВЧЕНКО:

Заводой цехүүд, участогуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй август һарын үрэ дүнгүүдые һайндэрэй урдахана согсолон гаргабабди. Олон коллективүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа бодотоор дүүргэжэ байнхай. Август һарын үрэ дүнгөөр шудхалаа хэдэг Юрий Георгиевич Ильковой хүтэлбэрилдэг цех түрүүлжэ гараа. Туһалбариин цехүүдэй дундаһаа заһабариин-механическа участогай коллектив түрүү һуури эзэлбэ.

Манай коллектив энэ жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ гэжэ оролдоно. 8 һарын үрэ дүн һайн. Продукци худалдаха түсэбөө 101 процент, продукци үйлэдбэрилхэ даабаряа 103 процент дүүргээбди. Жэлэй түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй продукци худалдажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе угтаха гэжэ уялга дотороо коллективнай хараалһан юм. Энэ уялга 8 һара соо дүүргэгдээ. Һалдаа арга боломжоёо хаража үзөөд, шэнэ уялга абахаар һанамжалжа байнабди.

Ондоо гүрэнүүдтэ эльгээгдэхэ продукци бүтээхэ, тэрэнээ ашажа ябуулха даабари һара бүхэндэ дүүргэгдэнэ.

Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэдые тодорхойлхо конкурс һайндэрэй урдахана үнгэргэгдөө. Хүдэлмэришэд П. И. Бесбатченко, Н. Ф. Шептяков «Эрхим токариин», С. К. Чернояров, Ю. Я. Роговцев «Эрхим слесариин» нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, мүнгэн шангаар шагнагдаба.

Заводоймнай эрхим токарьнуудай нэгэн А. Д. Кондратьев СССР-эй прибор, машина бүтээлгын министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн байна. Заводоймнай 110 хүдэлмэришэд һайндэрэй урдахана министерствын, партиин обкомой, республикынгаа Министрнүүдэй Соведэй, партиин горком болон горсоведэй, заводой Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүнгэн шангуудаар шагнагдаа.

Элхиин авто-заһабарилгын заводой партбюрогой секретарь И. В. КОРЧАГИН:

Манай коллективэй энэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилго харюусалгатай, гэжэ хэлэхээр. Оронойнгоо ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин предприятинуудта хэрэглэгдэхэ автопоезднуудые бүтээхэ бэлэдхэл дүүрүүтэй болоо. Автопоезднууд хюрөөдэмэл материалнуудые шэрэхэ юм. Туршалгын түрүүшын автопоезд энэ һара соо бүтээгдэжэ туршагдахань.

СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, модо бэлэдхэлэй техникые капитальнаар заһабарилха энэ жэлэй түсэбые декабриин 25-да дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 20 электродвигатель, 10 автомашина заһабарилха гэжэ хараалһан байнабди. Энэ уялгаяа дүүргэхэбди гэжэ коллективнай найдана.

Техникэ капитальнаар заһабарилхатай хамта хүндэ ашаа, мүн тракторнуудые зөөдэг 20 тонный треллер, модо таллуулгада хэрэглэгдэдэг чекернүүдые хэхэ, 4 ондо ондоо түхэлэй запасной частьнуудые бэлдэхэ даабаритайбди. Заводой хэдэг треллернүүд Алас-Дурнын, Ураалай, Мурманскын болон бусад олон предприятинуудта эльгээгдэнэ. Экономическа 4 районой ой модоной промышленностиин техникэ манай заводто заһабарилагдана.

Коллективнай харюусалгатай энэ даабаряа дүүргэхэ гэжэ хүсэ шадалаа зорюулан ажаллана.

Сэлэн-Дүүмын заһабариин-механическа заводой инженер М. К. СТРИЖОВА:

Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха 8 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, машина бүтээгшэдэй һайндэр угтабабди. Жэлэй түсэбые декабриин 30 болотор дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 13 вагон-гэр бүтээхэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо бии. 8 һарын туршада даабариһаа гадуур 11 вагон бүтээгдэһэн байна.

Заводой үйлэдбэриин олон түрүүшүүл табан жэлэй, мүн энэ оной даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ социалис уялга абанхай. Эрхим токарьнууд Л. К. Баннов, Г. И. Шишмарев, вагон бүтээлгын цехэй модошо дархан П. Я. Круглов, механо-хабсаралгын цехэй токарь Л. Д. Малыгин ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Вагон бүтээлгын цехэйхид коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэжэ мүрысэнэд. Тэдэнэр продукци үйлэдбэрилхэ 8 һарынгаа түсэбые 106,5 процент, продукци худалдаха даабаряа 103,7 процент дүүргэѳ.

Вагон-гэрнүүдһээ гадна, автоуһалууриин түхеэрэлгэ, модо хюрөөдэхэ рама заводто хэгдэнэ. Энэ продукцимнай хүдөө ажахыда, мүн промышленна предприятинуудта хэрэгтэй юм. Заводой продукци оронојмнай зүг бүхэн тээшэ эльгээгдэнэ гээ һаа алдуу болохогүй. Барилгашад, загаһашад, малшад, мүн нүүдэл ажалтай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалайнгаа һүүлээр таатай зохидоор амархын тула һайн, тэдэнэй эрилтэ хангамаар вагон-гэрнүүдые бүтээхэ гэжэ коллективнай ехэ оролдоно.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ ХҮДЭЛМЭРИИН ХЭР ЯБАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1972 оной сентябриин 18-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэн: сабшагдаһаниинь	Үбһэн: хуряагдаһаниинь	Силос	Ногооной гурил	Сенаж	Һүрилэгдэһэн һолоомон	Корнеплодууд
Баргажанай	77	55	48	1	3	25	6
Баунтын	85	48	—	—	—	—	—
Бэшүүрэй	73	45	50	93	38	7	0,4
Зэдын	49	33	33	46	22	—	—
Яруунын	88	27	60	43	16	—	6
Загарайн	86	52	33	16	143	10	0,7
Захааминай	94	66	77	2	169	30	14
Кабанскын	99	83	78	80	123	65	3
Хэжэнгын	94	51	82	41	71	18	0,4
Хурамхаанай	76	51	50	4	17	14	0,2
Хяагтын	62	40	31	43	23	—	—
Мухар-Шэбэрэй	66	35	25	86	58	31	1
Ахын	95	73	—	—	—	—	—
Прибайкалиин	83	87	71	—	—	—	—
Хойто-Байгалай	86	57	38	—	—	—	—
Сэлэнгын	77	45	27	36	31	—	4
Түнхэнэй	81	61	65	82	50	4	5
Улаан-Үдын	62	41	44	54	127	10	0,2
Хориин	75	48	31	6	28	22	—
Республика бүхыдөө:	77	47	46	43	54	14	2

БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

Сентябриин 22-то Москвагай «Октябрь» гэжэ кинотеатрта машина бүтээгшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан болобо.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, юһэдэхи табан жэлдэ машина бүтээлгын промышленностиие бусад һалбаринуудтай сасуулбал, үлэмжэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэнэ гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэбэ.

Табан жэлэй эхинһээ хойшо 4100 шахуу элдэб түхэлэй машинанууд, түхеэрэлгэнүүд, аппарадууд, приборнууд олоор гаргагдадаг болоо. Мүнөө үеын техникэ ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ олон нэгэдэл, заводууд нилээд хубитаяа оруулаа.

Машина бүтээлгын һалбаринуудай предприятинуудта ажаһуудалай холодильнигууд, мотоциклнууд ба мотороллернууд, радиоприемнигууд ба электропылесосууд, часууд ба культурно-ажаһуудалай, ажахын хэрэгсэлэй бусад зүйлнүүд нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Машина бүтээлгын хоёр мянга гаран зүйлэй продукци Гүрэнэй шанарай тэмдэгээр тэмдэглэгдээ.

Энэ табан жэлэй турша соо манай ороной машина бүтээгшэд 1.200 мянган киловатт хүсэтэй энергетическэ блок, 5 мянган кубическа метр хэмжээтэй доменно пеэшэнүүдэй түхеэрэлгэ, 350 тонно багтааха конверторнүүд, роторно комплекснууд, зуун кубическа метр хэмжээнэй шанагатай экскаваторнууд, хүдөө ажахын хүсэтэ техникэ байгуулха юм.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг баталан абаһан байна.

(ТАСС-ай корр.).

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ХУДАЛДАХА ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ХЭР ЯБАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1972 оной сентябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Тушаагдаһаниинь (нэмэлтэ даабаритайгаар)
Баргажанай	64
Бэшүүрэй	52
Зэдын	—
Яруунын	—
Загарайн	28
Захааминай	17
Кабанскын	35
Хэжэнгын	—
Хурамхаанай	31
Хяагтын	29
Мухар-Шэбэрэй	23
Прибайкалиин	55
Сэлэнгын	—
Түнхэнэй	41
Улаан-Үдын	15
Хориин	—
Республика бүхыдөө	23

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ. СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ОВОЩ, ХАРТААБХА ХУДАЛДАХА ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ХЭР ЯБАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1972 оной сентябриин 18-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Овощ	хартаабха
Баргажанай	22	37
Бэшүүрэй	33	39
Зэдын	12	14
Яруунын	—	11
Загарайн	17	13
Захааминай	11	30
Кабанскын	7	32
Хэжэнгын	6	21
Хурамхаанай	6	2
Хяагтын	9	57
Мухар-Шэбэрэй	10	55
Прибайкалиин	11	46
Сэлэнгын	18	12
Түнхэнэй	18	25
Улаан-Үдын	28	62
Хориин	10	4
Республика бүхыдөө:	19	41

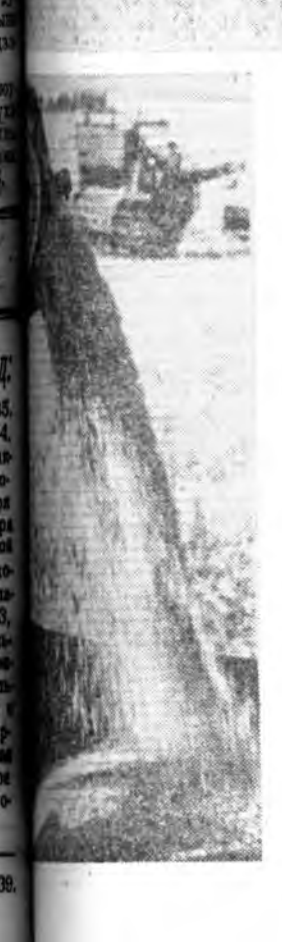

Таряашадай үни хүлеэһэн шара набшын игаабарита дулаан үдэрнүүд одоошье хүрэжэ ерэбэ. Холоһоо халюуран нэмжыһэн тарялан дээрэ комбайн, автомашинануудай хүнхинөөн эртэ үглөөнһөө үдэшын харанхы болотор замханагүй.

Бидэнэй һууһан автомашина ялхитай харгытаар нилээд дэншэржэ, Улаан Тугай орденто Андрей Михайлович Новокрещенскиин даадаг гурбадахи отделениин тракторно - таряан ажалай бригадада хүрэжэ ерэбэ. Тойроод хадагдаһан таряанай балнууд зурылдан харагдана. Улам саашань шэртэхэдэ, «СК-3», «Сибиряк» комбайнуудай һүлэмхи дохёо сууряатуулан ерэжэ ябахань, кузовоороо дүүрэтэр ороохо ашаһан автомашинануудай хойно хойноһоо һубарилдан саашалхань харагдана.

— Таряа хуряалгаяа хориин хоёрдохи үдэрөө ябуулнабди. Мүнөө ажахы доторнай 36 комбайн хүдэлгэгдэнэ. Һүүлэй дүнгөөр манай колхоз гүрэндэ 22 мянган центнер ороохо тушаагаа. Тиихэдэ ерэхэ жэлэй үргасын үрэһэндэ хорёод мянган центнер таряа хаагаа. Энэ бригада ажахы соогоо онсо шалгаржа ябана. 600 гектарһаа гектарай 20 центнер шэниисэ хуряагаа юм, — гээд главна агроном Пётр Фадеевич Синицын тайлбарилна.

Үрэжэлтэ газарайнгаа баян хэшэг хуряалгада үнинэй механизатор Жамса Аржанов, Владимир Цыдыпов, Очир Аюшеев, Цыдып Арьяев гэгшэд үдэр бүриингөө даабарие холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тиихэдэ тус колхоздо хамһалсахаар ерэһэн бүлэг студентнэр, жолоошод баһал амжалтатайгаар ажаллана.

«Дружба» колхоз таряагаа хуряахын хажуугаар һолоомоёо суглуулжа, малай үбэлжөөнэй байрануудта зөөдэг. Энээниинь механизаторнууд Пётр Посохов Иван Имтомин хоёрой даадаг оньһожоруулагдамал хоёр звено хэнэ. Мүнөө эндэ 1.000 гаран гектарай һолоомон зөөгдэжэ һүрилэгдөөд, энэ хүдэлмэри түлэг үргэлжэлһөөр.

— Һолоомоёо суглуулһаар намарайнтаа паар хахалжа захалнабди. Эдэ үдэрнүүдтэ бүхыдөө 1.200 гектар намарай паар хахалагдаа. Мүнөө 10-аад трактор ябуулагдана. Бригадымнай механизаторнууд таряа хуряалгаяа ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ хүсэлэнтэй, — гэжэ бригадир А. Новокрещенский хэлэнэ.

МАНАЙ КОРР.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Баян хэшэгэй урасхал. 2. Комбайнернууд Ж. Аржанов, В. Цыдыпов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР И. А. ХАЗАГАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын арадай ажахын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр жара наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Хазагаев Иван Алексеевичые Бурадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө Президиумэй гэшүүн Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1972 оной сентябриин 22.

ЗОЛ ЖАРГАЛАА ЭДЛЭНХЭЙБДИ

Манай газетын „Би—совет хүнби" гэһэн гаршаг-анкетэдэ Бэшүүрэй аймагай „Дружба" колхозой хүндэтэ колхозник, нютагтаа хамтын ажал эмхидхэлсэһэн, хэдэн жэл удаагуур колхозой түрүүлэгшээр хүдэлһэн, 1940 онһоо партиин гэшүүн, пенсионер Б. Ц. ЦОКТОЕВ харюусана.

1. Совет хүн. Тэрэнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар тухай юу хэлэхэ байнабта?
2. Арадуудай хани нүхэсэл. Энээниие гэршэлһэн ямар жэшээ дурдахабта?
3. Минии хубиин хэрэг—бүгэдын хэрэг. Энэ хадаа совет хүнүүдэй ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Та өөрынгөө гү, али танил талынгаа ажабайдалһаа ямар жэшээ харуулха байнабта?
4. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэл хаана, хэзээ, ямар ушарта танай досоо түрэһэн байнаб?
5. Ёһотой совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар харуулһан, өөртэйтнай гү, али танилтайтнай тохёолдоһон ушар тухай хэлэжэ үгыт?
6. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе ямар амжалтатайгаар угтахаяа байһан, эрмэлзэл, найдалнууд тухай хөөрэхыетнай уринабди.

* * *

1 «Би—совет хүнби». Хаанта засагай хоёр дабхар дарлалта доро ехэ болоһон, тэрэ уйдхарта сагай бүхы зоболонгуудые эдир наһандаа дабажа гараһан намда эдэ үгэнүүд һүртэйгөөр дуулдадаг, ухаан бодол, улаан зүрхэндэм орьёлмо омог хол түрүүлдэг. Агуу ехэ Октябриин хубисхалай болоходо, би 16-тай залуухан хүбүүн нютагайнгаа нэгэ баян айлай барлаг ябаа һэм. Үдэр бүри үлэсхэлэн хооһон ябагдагша бэлэй. Тэрэ сагта нютагай баяд ноёд, ламанар — бурханай шабинар гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө нэрлээд, үгытэй ядуу бидэниие эбэргүй мал гээшэт гэжэ тоолодог, али болохоор доромжолдог, мүлжэдэг һэн. Бидэндэ ямаршье эрхэ байгаагүй. «Би — совет хүнби» гэжэ хэлэхэ ёһотойл нангин эрхэ бидэндэ бурханай хайраар үршөөгдөөгүй, харин батша Ленинэй һургаалаар, Октябриин хубисхалай агуу ехэ илалтаар олгогдоод, ССР Союзай үндэһэн хуули болохо Конституцяар эсэслэн баталагдажа, алтан үзэгүүдээр бэшэгдээ. Эхэ ороноймнай алишье нютагта ажаһуудаг ажалша хүн бүхэн нангин эдэ үгэнүүдые табин жэлэй туршада омог дорюунаар хэлэжэ ябана.

Совет хүнэй шэнжэ шанар үдэр бүриимнай ажабайдал, үйлэ хэрэг дээрэ элирэн тодордог, харуулагдадаг ха юм даа. Бидэ тэрэниие заримдаа обёоронгүй гарашадагбди. Эндэ хэблэл, радио болон телевидени гэхэ мэтэ үзэл сурталай хурса зэбсэгүүд үшөөл һанаһанда хүрэмөөр совет хүнэй һайн һайхан шэнжэ шанар харуулжа шаданагүй гэжэ хэлэлтэй.

1928 ондо сэрэгэй албанда татагдажа, Буряадай морин сэрэгэй дивизиондо уялгата албаяа хэжэ захалаа һэм. Политругаар Плишкин гэжэ хүн хүдэлэгшэ һэн. Тэрэ гэһээр 44 жэл үнгэрөө. Нэрэ, обогыень мартажархёоб. Даруу номгон зантай, һургуули ехэтэй буряад хүбүүн бэлэй. Баяшуулай мал адуулжа, барлаг ябаһан би хаанаһаа үзэг бэшэг мэдэхэ һэн биб даа. Сэрэгэй албанда мордоходоо, «А» үзэг мэдэхэгүй, буруугай бэлшээриһээ гараагүй хүн ябаа гүби. Политругнай намайе үдэшэ бүри Ленинскэ таһалгадаа урижа асараад, ном заадаг һэн. Уданшьегүй үзэг холбожо һураад, гэртээ бэшэг бэшэдэг, газетэ, ном уншадаг болобоб. Номшо болоод байхадамни, Плишкин политическэ брошюрануудые уншуулдаг һэн. Тэдэниие уншаад байхадаа, оршон тойрониие ондоогоор харадаг, дэлхэй дээрэ, орон соогоо боложо байһан юумые зүбөөр сэгнэжэ үзэдэг, зүбөөр ойлгодог болоо һэм. Албаяа дүүргэд, гэртээ бусахадаа нютагтаа хамтын ажал байгуулхат, баяд ноёдоо усадхажа, газар уһанайнгаа ёһотой эзэд болохот, совет засаг тогтоожо, совет эрхэтэн болохот гэжэ политругнай бидэндэ хөөрэгшэ һэн. Хоёр жэлэйнгээ уялгата алба дүүргээд, түрэл Хэрээтэдээ бусахадаа түрүүшын багша-политругайнгаа заабаряар нютагтаа хамтын ажал эмхидхэлсэжэ захалаа һэм. Түрүүшээр али олон бэрхэшээл, аюулта үдэрнүүд ушараа юм бээзэ. Теэд хүшэр хүндэ юумэнүүдые дабан, илажа гараха ябадалдамни Ленин багшын, политрук Плишкинэй һургаал, захяа заабари ходол зоригжуулжа ябаа.

Совет хүнэй һайн һайхан шэнжэ шанарай нэгэн энэл даа! Түрүүшымни багша политрук Плишкинэй ашаар эрдэм номтой болооб, мүнөө газетэ, журнал, элдэб ном һудар ядалгүй уншадаг, дэлхэй дээрэ, орон соогоо боложо байһан шэнэ шэнэ һонинуудые бултыень мэдэжэ байдагби.

2 АРАДУУДАЙ хани нүхэсэл, хани харилсаан гээшэ манай орон дотор түүхэдэ түрүүшынхеэ бадаран һалбараа, түрүү үзэл бодолтой хүн түрэлтэндэ эб нэгэн эблэржэ ажаһууха шэнэ, толотомо харгы Ленин багша ба тэрэнэй парти заажа үгөө. Үнгэрһэн табин жэлэй туршада оронойнай зуу гаран наци ба үндэһэ яһатан нэгэ уг зорилготой аха дүү арадууд болон нягтаар нэгэдээ. Энэмнай хадаа Ленинскэ национальна политикын ашаар, Коммунис партиин хүтэлбэреэр совет аха дүү арадуудай түйлаһан амжалта, мүхэшэгүй зоригжол, диилдэшэгүй хүсэн, бата бэхи холбоо барисаан болонхой.

Арадуудай хоорондохи хани нүхэсэл, хани харилсаанай бата бэхи байһанай гэршэ — колхозоймнай зүүжэ байһан «Дружба» (Хани нүхэсэл) гэһэн нэрэдэ ямаршье тайлбари үгэһэнэй хэрэггүй бшуу. Табан ехэ тосхонуудаймнай гурбандань ородууд, хоёртонь буряадууд ажаһуудаг. Манай танайгүй гэлтэгүй, ами нэгэн ажаһуудаг, ажалладаг. Үндэһэ яһанай илгаан, бэе бэедээ атаархаха, жүтөөрхэхэ ушар байхагүй, урод, буряадууд булта аха дүү түрэл болонхой. Колхоздоомнай ород буряадуудһаа гадна, холоһоо нүүжэ ерэһэн татар, украинецууд яһала олон. Тэдэнэр гэр байра барижа, адууһа мал үсхэбэрилжэ нютагжаа. Бултадаа эб нэгэн ажаһуудаг, ажалладаг. КПСС-эй XXIV съездын хараалһан юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тула дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсон, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта үдэртэ ажалай эрхим бэлэгтэйгээр ерэхэ тэһэн нэгэл уг зорилготойгоор тэмсэжэ байдаг.

1940 онһоо партиин гэшүүн, тусхайта пенсионер, хүндэтэ колхозник Яков Андриянович Кузнецов гэжэ ород хүн минии эгээн дүтын хани нүхэр юм. Бага наһанһаа хойшо хоюулан нүхэсөөбди. Баяшуулай барлаг боложо ябаабди. Нютагтаа түрүүшын колхоз эмхидхэлгэдэ хабаадаабди. Хүндэтэ колхозник гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйбди. Үндэр наһатай боложо, амаралтада гарабашье, шадал соогоо хүдэлһөөрбди. Энэ зундаа хоюулан колхоздоо дархалжа туһалаабди. Үхибүүднайшье хани нүхэд болонхой. Хоорондоо ябалсажа, бэе бэедээ туһалалсажа байдагбди.

Дайнай урда тээ һаалиин фермын даагшаар ажаллажа байтараа хүйтэ абажа ехээр үбшэлөөб. Фермэ дээрэ намайе мэдээгүй хэбтэжэ байна гэжэ һүни дуулаһаар лэ Яковни зэргэшээ морёор Бэшүүрэй больницада тэрэ һүниндөө абаашаһан юм. Нэгэ бага удаараа һаа, үхэжэ болохо байгааб. 17 хоногто үхэл амидарал хоёрой хоорондо хэбтэжэ, һайн болоод больницаһаа гараа һэм. Яковни миниингээ хажууда үдэр һүнигүй үргэлжэ һахижа гараа юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ би армида ябааб. Харин Яковни бэе муутай дээрэһээ сэрэгэй албанһаа сүлөөлэгдэһэн тула колхоздоо бригадираар хүдэлжэ гараа. Тиихэдээ гэр бүлэдэмни сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Хоёр ондоо яһатанай хоорондохи хани нүхэсэлэй нэгэ жэшээ энэл даа! Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, хүн бүхэндэ олон байха.

3 МИНИИ хубиин хэрэг — бүгэдын хэрэг. Энэ хадаа совет хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Юуб гэхэдэ, Эхэ оронойнай эрхэтэн бүхэнэй уг зорилго, һанал бодол адли бшуу. Жаргалта һайхан коммунизм тээшэ зоринобди. Бүхы юумэмнай урид хараалагдаһан түсэбөөр, хамтын хүсөөр бэелүүлэгдэнэ. Түйлаһан амжалта, бүтээн гаргаһан баялигнай бүхыдөө өөһэдымнай, арад зоной хамтын зөөри.

Би мүнөө 68-тайб. Хаанта засагай үедэ эхэ, эсэгэмни, аха дүүнэрни, би өөрөө баяшуулай барлаг боложо ябаабди. Хубиин гэхэ зөөригүй байгаабди. Мүнөө үндэр наһатай болоод, пенсидэ гараад байхадаа хүндэтэ колхозник гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйб. Колхозой зөөри хадаа минии зөөри гэжэ һанахада омогорхохоор даа. Үхибүүдни һургуули һудартай болонхой, айл бүлэ боложо түбхинөө. Иимэ һайхан сагта ажаһууха жаргал ашата багша Ленинэй сэсэ мэргэн заабаряар, Агуу Октябриин хубисхалай ашаар бидэндэ олгогдоо.

Ами наһаяа хайрлангүй хамтын ажалай түлөө бүхы наһан соогоо ябаһан хэрэгни батажан һалбараа, бүгэдын хэрэг болоо гэжэ мэдэрхэдэ ухаан бодолдом урма зоригжол, омогорхол түрүүлдэг.

4 «БИ — совет хүнби» гэһэн омог мэдэрэл хилын саана таража, хари гүрэнүүдээр ябаһан хүн бүхэндэ эгээн түрүүн толгойдонь ородог ёһотой гэжэ хэлэхэ байнаб. 1920 ондо КВЖД-эйн дайнда хабаадалсахадаа, Буряадай түрүүшын морин сэрэгэй дивизиондо алба хэдэг байгааб. Хоёр һара соо сагаан хитадтай дайлалдаа һэмди. Эскадроной командир Шаракшинов, пулемётно взводой командир Балдынов гэгшэд ябаһан юм. Намтай сугтаа Харлантай Даба-Жап Мункуев алба хэдэг һэн. Үдэр бүри шанга тулалдаан бологшо бэлэй. Нэгэ тиимэ байлдаанай һүүлээр хяа һамна буудуулшаһан үхэр буугай хажууда ерэхэдэмнай, алуулшаһан залуухан хитад хүбүүн үхэр буугайнгаа хажууда хэбтэбэ. Обёоржо харан гэһээмни тэрэ үхэр бууһаа түмэр гэнжээр уяатай байгаа һэн. Энэ хүбүүнэй совет гүрэнэй урдаһаа дайлалдаха дурагүй байхадань, командирынь түмэр гэнжээр уяад, буудаа гэжэ захираа бшуу даа. Тэрэ хитад плендэ орожо, бэеэ тушааха аргагүй. нохой шэнгеэр буудаа гэнжэлээтэй байгаа. Энээниие харахадаа би совет хүн гээшэб, өөрынгөө сэдьхэлээр жаргалта сагай, сүлөөтэ эрхын түлөө тэмсэжэ ябанаб гэһэн мэдэрэл досоомни түрөө бэлэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет сэрэгшэд СССР-эй түлөөлэгшэд гээшэбди гэһэн харюусалгатай уялгаяа ходо мэдэржэ, нэрэ хүндэеэ дээрэ үргэжэ ябаабди.

5 ЁҺОТОЙ совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар элишэлһэн жэшээнүүд олон ааб даа. Тэдээн сооһоо эгээл эли бодоор үзэгдэдэг, харагдадаг баримта тухай хөөрэхэмни.

Ёһотойл совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар Очир Бадмаевич Аюшеевэй ажал хүдэлмэри, ажабайдал дээрэһээ тобойн харагдадаг. Ленинэй ордентэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Алтан хоолос» значогоор гурбан жэл удаагуур шагнагдаһан, ВДНХ-гай бронзо медальда хүртэһэн, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат, механизатор мэргэжэлтэй Очир Бадмаевич ёһотойл совет хүн. Колхозой ямаршье ажалда хүдэлхэдөө ходол түрүү зэргэдэ ябадаг. Хамта ажалладаг нүхэдтөө али бүхы заабари, туһаламжа хүргэдэг. Мэдэхэгүй, заһажа шадахагүй оньһон машина гэжэ байхагүй. Хүн бүхэн мотоциклыемни, машиныемни, тракторыемни хаража үгыш, өөрөө ядалдаад байнаб гээд Очирто хандадаг. Нүхэр Аюшеев ямаршье түлбэри эрингүй, хүн бүхэнэй эрилтэ, гуйлта саг сооһь дүүргэдэг. Даруу номгон зантай, олон табые шашажа ябадаггүй хүн даа.

Очир Бадмаевич мүнөө таряа хуряалга дээрэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй тугые дээрэ үргэжэ ябана. Хэдэн зуун гектар таряа сабшажа унагаагаад, 2.000 гаран центнер ороoһо суглуулан сохёод байна. Үдэрэйнгөө даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг, хэһэн ажалайнь шанар эрхим һайн байдаг. Үйлэдбэридөө шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэхые ходо эрмэлзэжэ, газетэ, журнал уншажа ябадаг. Механизаторнууд сооһоо эгээн түрүүлэн комбайндаа хоёр бааг табиһан. Түрүү энэ аргань колхозоймнай бусад комбайнернуудай дунда түргэн дэлгэрээ һэн.

Совет хүнэй абари зан, һайн һайхан шэнжэ шанар гэршэлһэн үшөө нэгэ баримта энэл даа!

6 СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе эрхимээр угтахын, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө колхоз, совхоз, промышленна предприяти, коллектив, хүн бүхэн шэнэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай. Тэрэнээ бодотоор бэелүүлхын тулада хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр, ороддосотойгоор тэмсэнэд. Ябажа байгаа энэ табан жэл соо шадал зэргээрээ түрэл колхоздоо хүдэлжэ, өөрынгөө хубита оруулха гэһэн зорилготой гээшэб. Мүнөө үбһэнэй харуулшанаар хүдэлнэб. Хабартаа сабшалан һайжаруулагшаар хүдэлдэгбди.

— «Би—совет хүнби» гэһэн нангин нэрэ солоёо дээрэ үргэжэ ябаял гэжэ залуу үетэндэ хэлэхэ байнаб. Хаанашье, ямаршье газарта ябахадаа, багашье, ехэшье ажалда хүдэлхэдөө дааһан хэрэгтээ үнэн сэхээр хандажа, совет хүнэй һайн һайхан абари зан, шэнжэ шанар харуулжа ябахыетнай уряалнаб!

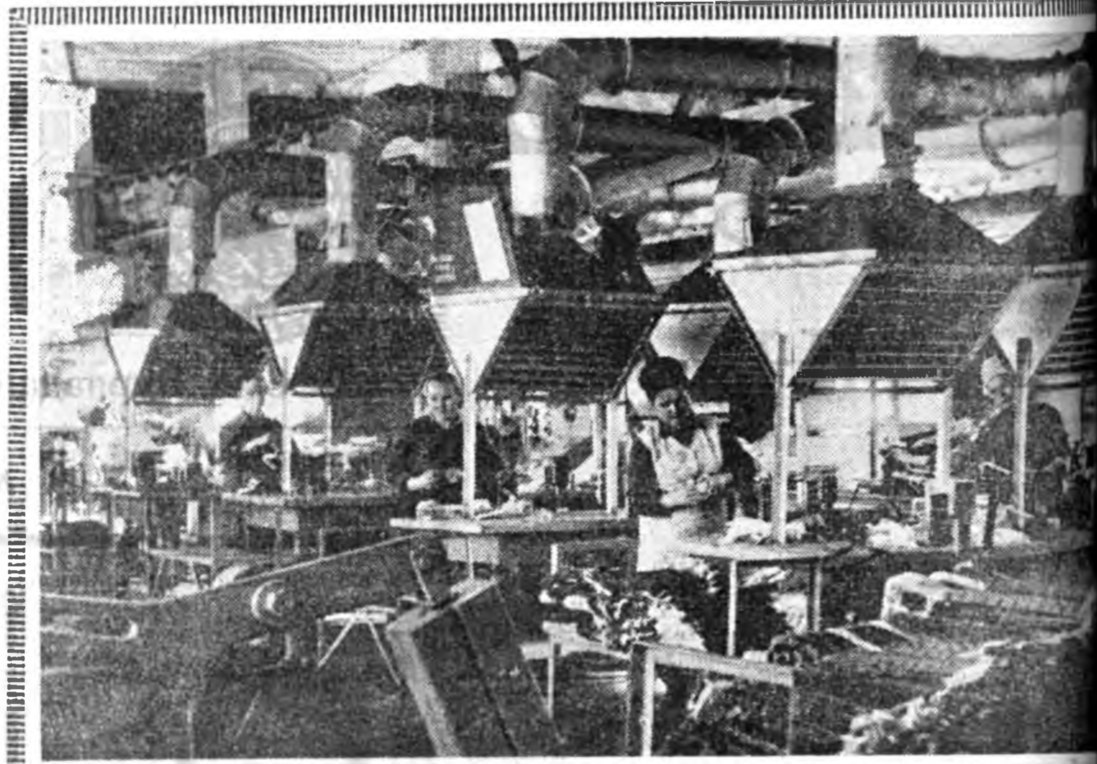

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электромеханическа цехэй түрүү участогай нэгэн... электродвигательнүүдэй утаһан тусхай лентээр орёогдодог.

Мүнөөдэр—машина бүтээгшэдэй үдэр

ХОЛУУР ТАРАҺАН НЭРЭ СО...

Эдэл даа, бэлэн болоһон электродвигательнүүд. Энэл даа, республика дотороо эгээл түрүүлэн эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэһэн продукци. Шэнэ шэрээр үнгэтэн яларжа, холын аян замда ябуулагдаха элжээгээ хүлеэнхэй мэтэ двигательнүүд жэрылдэнэ. Удангүй түмэр замай вагонуудта ашагдажа, захилайнгаа газарта абаашагдажа, Байгал шадарай хүдэлмэришэн ангиин нэрэ соло холо ойгуур дурдуулхал гээшэ.

— Харин гүрэнүүдтэ эльгээгдэхэ юм. Эдэмнай ондоо, бүри бэхи шэрээр шэрдэгдэдэг. Эльгээгдэхэ гүрэнүүд, газарнуудынь олон. Һайн шанартайгаар бүтээгдээ, ямаршье эрхэ байдалда хүдэлгэгдэхэ ёһотой. Бидэнэр продукцияа һайнаар, харахада таатай зохид байхаар бүтээнэбди, — гэжэ цехэй хүдэлмэришэд тайлбарилна.

Үнэхөөрөө тиимэ. «Электромашина» заводой электромеханическа цехэй коллективэй гараар хэгдэһэн электродвигательнүүд хилын саанахи 21 гүрэндэ худалдагдадаг болоо. Тэрэ тоодо СЭВ-тэ ородог аха дүү социалис оронуудта эльгээгдэнэ. Олон оронуудта худалдагдажа, удаан болзор соо ямаршье һаадгүйгөөр хүдэлнэ ха юм. Нефть буйлуулдаг промышленностьда, дабһа малтан абадаг һалбарида, электротехническэ, металлургическа промышленностиин, мүн бусад олон предприятинуудта ашаглагдадаг. Хүдэлхэ эрхэ байдалынь тад ондоо; халуун, хүйтэншье агаартай, хуурай, шиигтэйшье гээшэ. Турци, али Иранай эрхэ байдалые Нидерландын байгаалитай жэшэхээр бэшэ.

Теэд манай республикын промышленностиин энэ продукци хэрэглэгшэдээ, худалдан абагшадаа батаар олонхой. Ашаглахада булюу һайн, найдамтай бэшэ һаань, хүгжэнги капиталис гүрэнүүд манай эндэхи электродвигательнүүдые абаха байгаа гү? Ашагтай һайн, удаан болзорто хүдэлдэг лэ хадань Итали, ФРГ, Франци, Швейцари, Бельги, тэрэшэлэл өөһэдынгөө промышленность хүгжөөжэ байһан залуу оронууд заводой продукци абаха захил хэнэ ха юм.

Орон доторнай электродвигательнүүдые хэрэглэдэггүй һалбари үгы шахуу. Тиимэһээ тэдэнэр мүн лэ олон область, хизаарнуудта эльгээгдэнэ. Заводой энэ продукци хоёр жэлэй саада тээ Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртөө һэн. Түрүүшээр АО-3-315 серин 8 түхэлэй, хожомынь АО-3-355 серин үшөө 4 түхэлэй, энэ оной зун ВАСО серин электродвигательнүүдтэ иимэ тэмдэг үгтөө. Завод эрхим шанартай продукци бүтээжэ, орондоо жэл соо нэгэ миллионһоо үлүүтэй нэмэлтэ олзо доход оруулдаг болоо.

Электродвигательнүүдые бүтээхэ хэрэг орёо оньһон, ехэ ажалтай юм. Электрын элшэ хүсэ дамжуулан үгэхэ утаһа тооложо барахаар бэшэ олон. Элдэб детальнууд, жэжэ бужа зүйлнүүд хоорондоо хабсаргагдадаг, холбогдодог. Олон тоото алишье ажал нягта наринаар, һайнаар бүтээхэ хэрэгтэй. Элшэ хүсэ дамжуулха утаһа буруугаар, муугаар холбоо хада, электродвигатель хүдэлхэгүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: халаандаа даабарие ходо... лэн дүүргэдэг токарь Оксана Леонова.

Зурыдан табятай столнуудай саана зогсоһон хүдэлмэришэд ехэ анхаралтайгаар ажалаа бүтээнэ. Харин гарнуудынь бушуу түргэнөөр хүдэлжэ, тусхай лентээр детальнуудые орёогоодхиню. Иигэжэ ажаллахын тула дүй дуршэл, шадабари хэрэгтэйл байха. Мастер Анна Андреевна Бусавиковагай даадаг участогай олонхи хүдэлмэришэд эхэнэрнүүд. Эдэнэр цех соогоо түрүү һууринуудай нэгые батаар эзэлнэ. Ажалаа нэгэшье голодоһогүйгөөр тушаадаг. Август һарын үрэ дүнгөөр 1-дэхи һууриида гараа.

— Цехэй 10 гаран участок хоорондоо мүрысэнэ. Илажа гарахань бэрхэтэй байдаг. Булта хүдэлмэришэд оролдоно, һэшхэлэй зэргээр ажаллана. Харин тиибэшье хажуудахи участогайхидһаа бага гээгдэбэбди, — гэжэ утаһа орёогшодой участогай мастер Георгий Павлович Шаманский энеэбхилнэ. Энэ участок жэлэй эхинһээ хойшо оло дахин түрүү һуури эзэлээ. Харин августын үрэ дүнгөөр А. А. Бусавиковагай участогай хүдэлмэришэдтэ ахигдаба.

Георгий Павлович мастерай данса гаргажа харуулна. Хүдэлмэришэдэй ямар сэгнэлтэтэйгээр продукцияа тушаадаг, халаанай даабари хэды зэргээр дүүргэһэниинь эндэ дууһан бэшэгдэдэг. Олон хүнэй нэрэ обогой хажууда 100 гэһэн тоо аржына. Энэнь голодоһогүйгөөр, гэдэргээ бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаагдаһан продукциин процентые гэршэлнэ. Мастер ехэ омогорхолтойгоор хүдэлмэришэд тухайгаа хөөрэнэ. Галина Дубинина, Соня Сафина, Галина Одинцова, Вера Костина ажалаа саг үргэлжэ һайн шанартайгаар бүтээдэг. Энэ участок бүхы дээрээ продукциингаа 99,7—99,5 процентые ажаглалта, гэдэргээ бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаана. Уялга соогоо хараалһаниинь 96 процент юм.

Электродвигательнүүдэй голые, электрын, механическа частьнуудые бүтээдэг, тошылдодог, бэлэн детальнуудые холбодог, хабсаргадаг участок, бригадануудай олонхинь ажалаа һайнаар бүтээнэ. Бүхы коллективэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй оролдожо ажаллаагүй, дүй дуршэлөө, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоогүй һаань, эрхим зэргын продукци бүтээхэнь бэрхэтэй байгаа. Продукцнин эхи заха таби... халаа хэгшэд, тэдэнии... дон тааруулагшад, хо... холбогшод, хабсаргагш... сэ шадалаар, хамтын ... гоор амжалта туйлаг... шэ аал?

Тусхай хэбүүдтэ ш... хэгшэдэй, Совет ... жэлэй нэрэмжэтэ Ф. Г... скиин даадаг участо... цияа өөһэдынгөө та... шаана. СССР-эй 50 ... бригадын нэрэ зэргэдэ ... мүрысөө завод соогоо ... шудхалаа хэгшэдэй Б... Цымбыловэй бригада ... холо үлүүлэн, һайн ... гаар бүтээнэ. Слесар... гагшадай А. М. Полево... хи табан жэлэй ур... Ажалай Улаан Тугай о... шагнагдаһан Мария ... Фоминагай, утаһа ... Г. К. Борисюгай даа... дануудые нэрлэнгүй ... бэшэ. Үйлэдбэриин ... рүүшүүл ажалша гар... гаа уран шадабари ... ажаллажа, һайн шанар... дукци бүтээхэ гэһэн ... тэмсэлдэ горитой ... оруулна ха юм.

Холуур мэдээжэ ... продукци бүтээгшэд... хэрэг урданай мэтэ ур... Хүдэлмэришэд СССР-эй... лэй ойн хүндэлэлэй ... мүрысөөндэ оролсоходо... эхиндэ абаһан уялгаа ... байна. Жэлэй түсэбөө... 10 электродвигатель ... урдань хараалһан байһ... 20 электродвигатель ... тэмсэнэд. «СССР-эй ... дэлэлдэ— 20 электро... түсэбһөө гадуур» гэһэ... гай үгэнүүд хүдэлм... абаһан уялга тухайн... нуулжа байхаар эли г... рагдана.

Электромеханическ... коллектив жэлэй эх... шо түсэбһөө гадуур 19... двигатель бүтээгээ. 197... хитой сасуулхада ... тээсые 5 процентээ... лүүлхэ, даабариһаа ... мянган түхэригэй ... оруулха гэһэн уялг... дэхэ байһые 8 һарын ... гүүд элишэлнэ. Бэлэ... электродвигательнүүд ... туршалгын станцида ... дадаг. Нарин нягтаар... шалгалта гараһанай ... захилшадтаа эльгээ... шалгын станци һу... үргэдхэгдөө, шэнэ ... хеэрэлгээр хангагда... двигательнүүдые шэр... шэнээр түхеэрэгдэ... дань цехэй нэгэ угл... һэн.

Продукци бүтээхэ б... эхинһээ абаад шэрд... шалга хүрэтэрөө һай... таар бүтээгдэнэ. Эн... бүхы коллектив хаб... Суудхэ бүхэндэ 10 ... электродвигатель б... гогдодог.

Хүдэлмэришэдэй ... дань ямаршье хабаат... аад, тэдэнэй ажалар... хохоор, атаархахаар ... һэн. Эрхим шанартай ... ци бүтээдэг. коллектив... солоороо омогорхон... Тиигэхэшье ёһотой. Эн... нэй һэшхэлэй, нэрэ хү... рэг ха юм.

С. БАРДА...

ҮНДЭР НАҺАТАЙ БОЛОБОШЬЕ

Будажап Шарапович Цыренов, РСФСР-эй тусхайта пенсионер. Энэ нүхэр пенсидэ гарахаһаа урда партийна хүдэлмэридэ ажаллаһан байна. Нүхэр Цыренов үндэр наһатай болобошье, гэртээ һууха гэжэ оролдоггүй, арад зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ туһалжа, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гэжэ оролдодог юм. Тэрэнь ехэл һайшаалтай гээшэ.

Будажап Шарапович манай химнын совхоздо хэды дахин ерэһэн байха. Тиихэдэ эгээн түрүүн партийна комитедтэ ородог, хаана лекци уншахаяа хэлсэдэг зантай. Энэ нүхэр гол түлэб уласхоорондын байдал тухай СССР-эй табин жэлэй ойн темэнүүдээр лекци уншадаг. Мэнэ һаяхан Будажап Шарапович Цыренов Цайдамай һаалишадта СССР-эй уласхоорондын байдал тухай хөөрэжэ, суглараагшадые ехэтэ һонирхуулһан байна.

СССР-эй бии болоһоор тэбхэр табин жэл энэ жэлэй декабрьда болохонь. Энэ түүхэтэ үе соо агуу ехэ Ленин багшын ухаан бодолоор мүндэлһэн Совет гүрэн ехэ амжалтануудые түйлаа. Экономико, соёл культура хүгжөө, арад зоной һуудал, байдал һайжараа. Манай гүрэнэй экономическа талаараа хүгжэхэдэнь тэрэнэй уласхоорондын байдал бэхижээ, СССР гүрэн үнэхөөрөө амгалан тайбан оршон байдалай бата бэхи тулгуури болоо гэжэ дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүн түрэлтэн мэдэрдэг болоо,—гээд Шараповичай буряад хэлэн дээрэ тодоор хөөрэхэдэ, малшад болон таряашад үнэн зүрхэнһөө омогорхожо һуудаг юм.

— Хододоол иимэ лекторнүүд ерэжэ, арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаа һаань ехэл һайн байна даа. Ажал хэхэдээшье урматай хүхюун болонобди,—гэжэ манай совхозойхидой хэлсэжэ байхые бии оло дахин шагнаа һэм. Будажап Шарапович Цыренов фермэ гүүртэнүүдээр, полевой стануудаар ябахадаа олон зониие суглуулжа, ута унжагай лекци уншаха гэжэ оролдоггүй, харин 4—5 хүнэйшье байбал, тэдэндэ ойлгоогүй, мэдээгүй юумэнүүдыень ойлгуулжа, тайлбарилха гэжэ хүсэдэг. Тэрэнь ехэ зүб. Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ гансашье хүниие орхихо ёһогүй гэжэ манай коммунис парти һургана ха юм.

Нүхэр Цыренов далбагар ехэ хуудаһануудые ираад, бэшэһэнээ эхинһээнь абаад түгэсхэл хүрэтэр алгадгүй уншажа, лекци үнгэргэдэггүй. Харин заахан блокнот соо тэмдэглэһэн, бэшэһэнээ хаража байгаад, суглараагшадай анхарал алдангүй үнэн зүрхэнһөө хөөрэдэг, темынгээ асуудалнуудые хойно хойноһоонь зүбөөр һубарюулан тайлбаридаг. Тиигэхэдэнь хүн зон ехэ һонирхожо, шагнадаг, лекциин дүүрэхэдэ суглараагшад асуудалнуудые табижа, зүб харюунуудые абадаг.

Сэхыень хэлэхэдэ, зарим лекторнүүд бэшэһэнээ алгадгүй уншадаг, хүн зон тээшэ хараха забдагүй болошодог. Иимэ лекцидэ хүнүүд олоор суглардаггүй. Будажап Шарапович иигэжэ лекци уншадаг лекторнүүдые шүүмжэлдэг, буруушаадаг байна.—Лекци һайнаар уншахын тула нэн түрүүн темынгээ материалые, гол удхыень өөрөө һайн мэдэхэ, конспект бэшээшье һаа, тэрэнээ миил уншахагүй, харин удхыень һайса тайлбарилха, хөөрэхэ ёһотой ха юм гэжэ хэлэдэг.

Лектор Цыреновэй зондо юумэ ойлгуулхадаа политическэ карта, элдэб диаграмма, плакат, сасуулһан тоо, баримтануудые шадамар бэрхээр хэрэглэдэг.

Будажап Шарапович Цыренов ганса манай совхоздо хүндэтэй лектор бэшэ, бүхы Сэлэнгын аймаг соо тэрэниие хүндэлдэг, лекци уншуулхаяа уридаг юм. СССР болоһоор 50 жэлэй ойн баярта бэлэдхэжэ байха үедэ лекторнүүдэй ажал ябуулга бүри һайжарха зэргэтэй. Нүхэр Цыренов шэнгеэр лекци уншадаг эдэбхитэд манай совхоздошье үсөөн. Химнын совхозой партком энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Б. ШИРЕТОРОВ,
Химнын совхозой парткомой секретарь.

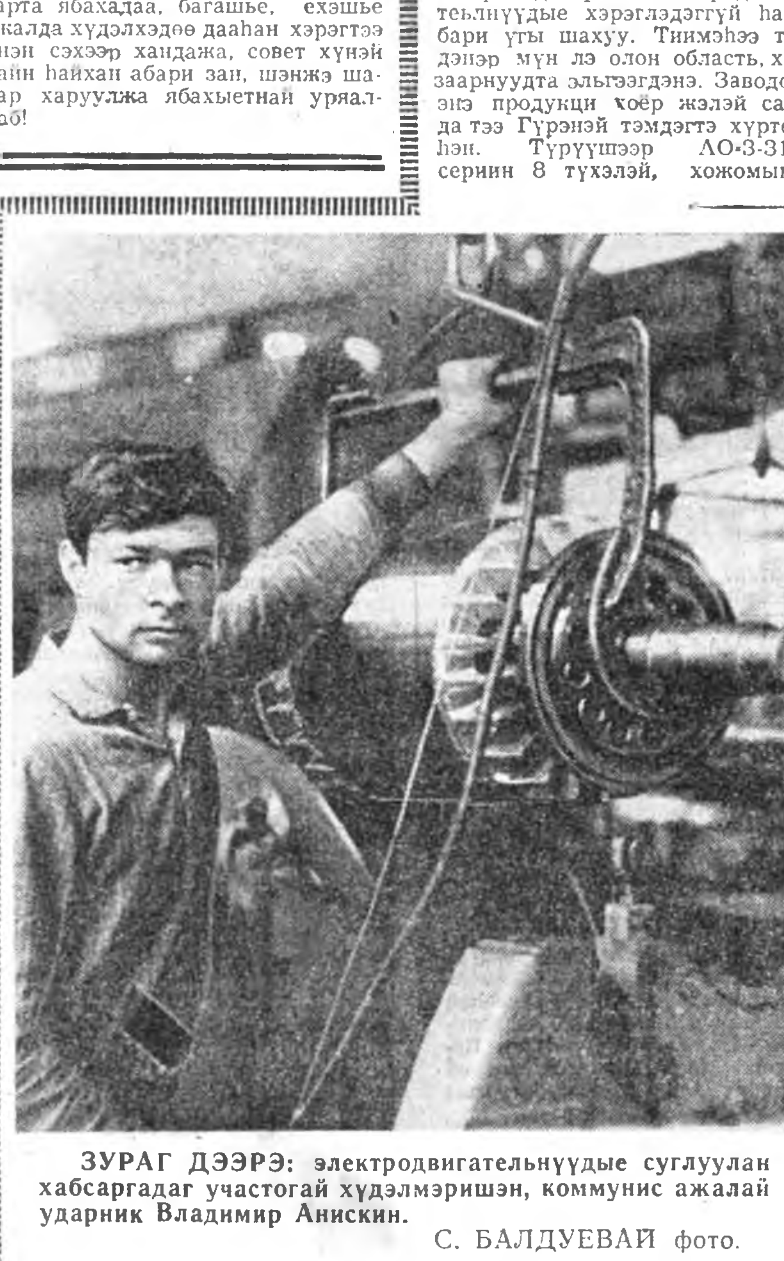

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электродвигательнүүдые суглуулан хабсаргадаг участогай хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Владимир Анискин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕДУУДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЗАЛУУШУУЛДА ЗААТАГҮЙ ДУНДА ЭРДЭМ

УЛААН-ҮДЫН ГОРСОВЕДЭЙ СЕССИҺЭЭ

...ан-Үдын ажалшадай депута... городской Соведэй ээлжээтэ ...ахан боложо үнгэрөө. «Бүгэ... ...ын дунда һуралсалда залуу... ...ролгые түгэсхэхэ ба юрэн... ...эмэй һургуулиие саашадань ...тухай» КПСС-эй ЦК-гай, ... Министрнүүдэй Соведэй ...оной июниин 10-да тунхаг... ...н тогтоол тушаа асуудалаар ...ай депутадуудай Улаан-...родской Соведэй гүйсэдкомой ...ашын орлогшо нүхэр Ф. Е. ...лидхэл хээ.

...партии ба правительство за... ...ниис коммунис ёһоор хү... ...гэдэ, мүн тэдэниие комму... ...айгуулгада эдэбхитэйгээр ха... ...хэргэтэ ехэхэн анхарал ... Гэхэтэй хамта КПСС-эй ...ъезд арадай гэгээрэлэй ба ...улые хүмүүжүүлхэ асуу... ...да ехэ анхарал хандуулаа. ...эй ЦК-гай, СССР-эй Мини... ...эй Соведэй һаяхан абаһан ...доторхи дээдэ һуралсалые саа... ...улам нарижуулан һайжа... ...хэмжээнүүд тухай» тогтоол ...правительствын арадай гэ... ...эй хүгжэлтэдэ саг үргэлжэ һа... ...абижа байһыень гэршэлэн, ... Совет дээдэ һургуулинууд ...бүхы ажахыда шухала бэлиг ...тай мэргэжэлтэдые бэлдэхэ ...гол түлэб амжалтатайгаар ... эрдэм болон техникын ...дэбжэлтэ түргэдхэхэ хэрэг... ...һуури эзэлнэ, экономико ...культура саашадань хүг... ...улам ехэ нүлөө үзүүлнэ ...тогтоол дотор тэмдэглэгдэ... ...дэ һургуули тухай КПСС-эй ...СССР-эй Министрнүүдэй Со-

ведэй тунхаглаһан тогтоол дотор һүүлэй үедэ арадай гэгээрэлэй һалбарида түйлагдаһан гайхамшагта амжалтанууд бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда орохо хэрэгтэ ехэхэн арга боломжо олгоно гэжэ тэмдэглэгдээ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө хаа хаанагүй ехэ бэлэдхэлэй хэгдэжэ байха үедэ манай республика дотор, ниислэл Улаан-Үдэдэ арадай гэгээрэлэй ямараар хүгжэжэ байһые олон баримтануудаар гэршэлжэ болоно.

Буряадаймнай ниислэл Улаан-Үдэ арадай гэгээрэлэй, эрдэм ба техникын улам хүгжэжэ байһан томохон түб болоһониинь мэдээжэ. Эндэ юрэнхы эрдэмэй 55, үдэшын 17 һургуулинууд, дүрбэ мянга гаран хүниие һургажа байһан техническэ мэргэжэлэй 13 училищи, 17 мянга шахуу студентнэртэй 17 техникум хүдэлнэ.

Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда оролгые түгэсхэхэ зорилго бэелүүлхэ арга нүхэсэл бидэндэ бии гэжэ хэлэхэ эрхэтэйбди.

Арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй XXIY съездын хараалһан зорилгонуудай юһэдэхи табан жэлдэ хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһаниие дээрэ дурсагдаһан тоо, баримтанууд гэршэлэн харуулна. Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, һургуулитай нягта холбоотой ниитын эмхи зургаануудай хэды ехэ хүсэл оролдолго гаргажа байһаниинь сэгнэшэгүй ехэ аабдаа.

Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда залуушуулай оролгые түгэсхэхэ ба юрэнхы эрдэмэй һургуулиие саашадань хүгжөөхэ тухай асуудал шиидхэлгэ найман жэлэй һургуулинуудта һуралсалай хүдэлмэриин ямараар табигдаһан дулдыдаха байна. Гэхэтэй хамта түрэлхид болон багшанар үхибүүдэй наймадахи класс дүүргэмсээрээ саашадаа һуралсалаа үргэлжэлүүлхэдэнь нүлөөлхэ ёһотой.

Республика доторнай найман жэлэй ниитэ һуралсал тушаа хуули бэелүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Гэхэ зуура Улаан-Үдын районуудта энэ асуудалаар горитой дутагдал бии гээшэ. Жэшээлэн хэлэбэл, 1962 ондо һургуулида орогшодой 83 процентнь гэхэ гү, али 4334 үхибүүд 1970 ондо найман жэлэй һургуули дүүргэһэн байна. Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ 469 һурагшад наймадахиие дүүргэнгүй һургуулияа орхёо. Тэдэнэй 170-иинь ГПТУ-да ороо, 24 үхибүүд хүдэлмэридэ ороһон байна. Тиихэдэ 279 үхибүүд городһоо гаража ошоһон байна.

Тэрэшэлэн 9—10 классуудай һурагшадайшье һуралсалаа хаяха ушар үзэгдэнэ. Байгша ондошье олон үхибүүд 9—10 классуудта һуража байһанаа болёо. Тиихэдэ байгша оной һуралсалай жэлэй эсэстэ 700 һурагшадай успеваемость доогуур байгаа. Ехэнхи ушарта илангаяа муугаар һурадаг, хоёрдохи жэлээ үлэһэн үхибүүд һургуулияа орхино. Тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын ба һуралсалай хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, мүн тэдэниие элдэб кружогуудта хабаадуулаа һаа, һурагшадай эрдэм мэдэсэ һураггүй дээшэлхэ һэн.

Зүгөөр городой зарим һургуулинууд һуралсалай программые хүсэд дүүргэнэгүй. Тэрэ тоодо 31-дэхи (директорынь нүхэр Турышев), 29-дэхи (директорынь нүхэр Кыштымов), 44-дэхи (директорынь нүхэр Орлов), 3-дахи (директорынь нүхэр Степанова) һургуулинуудай һурагшадай успеваемость доогуурша, журамынь муу байна. Тиимэһээ эдэ һургуулинуудай үхибүүд олооро һуралсалаа орхино. Гэхэтэй хамта гороно, райсоведүүдэй гүйсэдкомууд районой тус һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө, багшанарай коллективүүдһээ бүгэдэ ниитын дунда һуралсалай хуулиин ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тушаа эрилтэ һулаар табина.

Илангаяа хоёрдохи жэлээ үлэгшэдтэй, һургуулияа орхигшодтой шанга тэмсэл ябуулхын тула һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха, һургуули ба гэр бүлын хоорондохи харилсаае улам бэхижүүлхэ шухала.

Юрэнхы эрдэмэй һургуулиие саашадань хүгжөөлгэ хадаа залуу хүдэлмэришэдые үдэшын һургуулида олоор хабаадуулха гэһэн зорилго табина. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, городой предприятинуудта найман жэлэй ба дунда эрдэмгүй 16-һаа 30 наһа хүрэтэр 70 мянга гаран залуушуул хүдэлнэ. Найман жэлэй һургуули дүүргээд, дунда эрдэм олгодоггүй техническэ мэргэжэлэй училищи дүүргээд, ажалда ороһон залуушуул ойрын жэлнүүдтэ олон болохо байна. Тиимэһээ залуу хүдэлмэришэдэй үдэшын һургуулинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха гэһэн зорилго табигдана.

Үдэшын һургуулинууд залуушуулай юрэнхы дунда һуралсалай бэлэдхэл гаралгада ехэхэн хубитаяа оруулна. Жэшээнь, 1965—1970 онуудта 7504 хүн үдэшын һургуули дүүргэжэ, юрэнхы дунда эрдэмтэй болоһон үнэмшэлгэ абаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ үдэшын һургуулинуудай һурагшадай эрдэм мэдэсэ, успеваемость дээшэлээ.

Юһэдэхи табан жэлдэ городоймнай техническэ мэргэжэлэй 6 училищи дунда һургуулитай болоһон мэргэжэлтэдые гаргадаг болохонь. Эндэ һурагшадай тоо байгша ондо 160, ерэхэ жэлдэ баһа 160, 1974 ондо 1050, харин 1975 ондо 1500 хүн болохо. Улаан-Үдымнай техническэ мэргэжэлэй училищинууд мүнөө дээрээ һуралсалай мастерскойнуудаар, хамтын байраар ехээр дуталдана. Тиихэдэ прибор бүтээлгын завод (директорынь нүхэр Медведев), ЛВРЗ (директорынь нүхэр Асеев), Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделени (начальнигынь нүхэр Кванталиани) болон бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд училищинуудта һуралсалай һайн эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

«Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда залуушуулай оролгые түгэсхэхэ ба юрэнхы эрдэмэй һургуулиие саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан тогтоолые бэелүүлхын тула нэн түрүүн һургуулинуудай материально-техническэ бааза һайжаруулха шухала. Гэхэтэй хамта 13-дахи, 50-дахи, 52-дохи һургуулиин байшангууд капитальнаар, мүн 18-дахи, 19-дэхи һургуулинууд шэнэлэн заһабарилагдаха болонхой. Тиихэдэ 45-дахи, 19-дэхи ба бусад һургуулинуудта спортивна талмайнууд үгы байна. Мүн зарим һургуулинуудта актова зал, буфет нээхэ шухала.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада городой промышленна предприятинуудай мүнгэ зөөреэр һургуулиин нэгэшье гэр бодхоогдоогүй. Мяха-консервын комбинадта, авиазаводто, ЛВРЗ-дэ шэнэ һургуулинуудые бариха шухала болоод байна.

Предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай коллективүүд, партийна, профсоюзна, комсомолой организацинууд КПСС-эй ЦК-гай, Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоолые бэелүүлхын түлөө тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалха ёһотой.

Манай орон дотор бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда оролгые түгэсхэхэ гээшэ бүгэдэ арадай хэрэг болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Социальна энэ шухала хэмжээ ябуулгые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ бүхы ажалшадай эдэбхитэйгээр туһа хүргэхэ байһандань найдажа байһанаа үгэ хэлэгшэд мэдүүлээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ депутадууд, технологическа институдай доцент Н. К. Олзоева, 42-дохи һургуулиин директор А. С. Капустин, авиазаводой директорэй орлогшо М. Т. Анисов, Советскэ райгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Е. С. Меркушева, ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь В. М. Леонов болон бусад хабаадалсаа.

Сесси дээрэ КПСС-эй Буряадай обкомой наука болон һургуулиин таһагые даагша нүхэр Л. Я. Похосоев үгэ хэлээ.

Удаань ажалшадай депутадуудай городской Соведэй тодорхой шиидхэбэри баталан абтаа.

Б. БАДМАЕВ,
манай тусхай корр.

ҺАЙН СЭГНЭЛТЭДЭ ХҮРТЭНЭ

Улаан-Үдэ хотодо ажаһуугшадай олонхинь городской Соведэй гүйсэдкомой ажахын хэрэглэмжэ хангаха управлениин хубсаһа оньһон аргаар угааха предприятида хубсаһа хунараа угаалгажа, өөһэдынгөө үнэтэ сагые алмана. Илангаяа гэрэй эзэн эхэнэрнүүд хубсаһа угаадаг машинаяа холо углууда табижа амаруулаа.

Тус хотодомнай хубсаһа хунар оньһон аргаар угааха 11 пункт бии юм. Эдэнэрэй али нэгэндэншье ороо һаа досоонь аятай зохид, сэбэр дулаан. Угаагдаһан хубсаһа хунар элюурдэгдээд тагууд дээрэ зохидоор табигданхай байдаг. Гэхэтэй хамта хубсаһа хунар оньһон аргаар угааха предприятиин директор нүхэр Алексей Петрович Рейнветтер һанаһандаа хүрэхэ, оролдосо ехэтэй хүн юм. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан. Тиихэдэ хубсаһа хунараа оньһон аргаар угааха предприятиин директэрээр хорёод гаран жэл таһалгаряагүй хүдэлжэ байнхай. Эрхим ажалайнгаа түлөө тэрэ Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаа. А. П. Рейнветтер өөртөөшье, сугтаа хүдэлдэг хүнүүдтэшье шанга эрилтэ табидаг. Мүн хэрэгтэй газартань туһаламжа үзүүлдэг. Тиимэһээл сугтаа хүдэлдэг хүнүүдынь тэрэниие ехээр хүндэлдэг.

Городской Соведэй гүйсэдкомой ажахын хэрэглэмжэ хангаха управлениин хубсаһа хунар оньһон аргаар угааха предприятиин коллектив хэдэн жэл удаагуур түрүү һуури эзэлжэ ябана. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр тус предприяти республикын Министрнүүдэй Соведэй ба облпрофсоведэй, КПСС-эй горкомой, городской Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда оло дахин хүртэһэн байна. Тэрэшэлэн эндэхи олохон хүдэлмэрилэгшэд Хүндэлэлэй грамотануудаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Хубсаһа хунар оньһон аргаар угааха предприятида хубсаһа угааха мантан томо СГВК-150 маркын машина, самсануудые элюурдэхэ ПВ-5 түхэлэй пресс, мүн дотор хубсаһа элюурдэхэ В-380 маркын каландр гэхэ мэтэ шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Энэ предприятиин коллективэй 155 хүдэлмэрилэгшэдэй 108-ниинь коммунис ажалай ударник гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Хубсаһа угаагша Лидия Ивановна Васильева 16 жэл эндэ таһалгаряагүй хүдэлнэ. Тэрэ оролдосотойгоор ажалладаг байһанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг», орденоор шагнагданхай.

Харин П. Е. Помогаева, Е. Я. Иванова, А. И. Грудинина, М. И. Беспалова, М. И. Угловская болон бусад коммунис ажалай ударник гэһэн үндэр нэрэ зэргэеэ хүндэтэйгөөр абажа ябадаг юм. Эдэнэрэй гараар үдэр бүри табан тонноһоо үлүү элдэб хубсаһа хунар угаагдажа, элюурдэгдэжэ городоймнай зүг бүхэндэ байдаг тушаан абалгын пунктнуудта эльгээгдэнэ. Эндэхи тусгаар журналнууд соо хубсаһаяа абахаяа ерэһэн хүнүүд хэр зэргэ угаагдаһыень сэгнэжэ тэмдэглэдэг юм.

Жэшээлэн хэлэбэл, Илалтын проспектээр оршодог пунктда байгша оной найман һарын туршада 7000 гаран хүн хубсаһа хунараа угаалгаһан байна. Тэдэнэй оройдоо хоёрынь лэ, дунда зэргын, харин бэшэниинь «һайнаар», «эрхимээр» угаагаа гэһэн сэгнэлтэнүүдые табиһан байна. Энэ иигээд байхада хубсаһа хунар оньһон аргаар угаадаг предприятиин хүдэлмэрилэгшэдэй хэр зэргэ үнэн сэхээр хүдэлдэг байһаниие гэршэлжэ үгэнэ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа хубсаһа хунар оньһон аргаар угаадаг предприятиин коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Гэхэтэй хамта байгша оной найман һарын түсэб 12 мянга 500 түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ. Харин хубсаһа хунар угаалганһаа ороһон олзо доход 883 мянга 300 түхэриг болоһон байна.

Д. КОЛМАКОВ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

АЖАЛША БЭРХЭ МАЛШАН

...жаб Бальжитович Лубса... ...ань олон жэлэй туршада ... сельподо ажаллажа бай... Сүлөөтэй сагшье байха ...римдаа «хатуу харатай» ...адшье үзэһэн байха. ...ай бүтэхэгүй юумэн боло... ...хэ гэжэ ойлгоод, түрэл ... орожо, малшан болохо ...шидэһэн байгаа.

...гэһээр хэдэн жэл үнгэр... ...мажаб Лубсанов гэр бү... ...өөртэ бодо малай нэгэ ...даажа абаад, оролдосотой ...р хүдэлжэ байна. Тэрэнэй ... Ханда Гармаевна Намсарае... ...агын совхозой түрүү мал... ...зэргэдэ оролсоһоор үнинэй. ...р Лубсанов үнгэрөөшэ бэл... ...ш үедэ Уран-Дүшын хормой... ...алтоһон гэжэ газарта зуһа... ... Гүүртэдэнь хамтадаа ...ижан тоологдоно. Харуу... ...малаа һайнаар таргалуул... ...ула бүхы хүсэ шадалаа эл... ...хүдэлдэг заншалтай. Бэл... ...гээ газарые табан хурган... ...ш мэдэдэг һэн тула тэ... ...зүбөөр хэрэглэхые оролдо... ...ирэ-хирэ болоод лэ һэлгэжэ ...заншалтай. Мүн бэлшээриин газарые үргэдхэжэ, ногооной ургасые дээшэлүүлхэ талаар үнэтэ дурадхалнуудые совхозой дирекци, мэргэжэлтэдтэ оруулжа байдаг юм.

— Сагаан-Бэлшэртэхи бэлшээриин газар ехэ һайн байна. Тиимэһээ тэндэ зуһалангай үшөө нэгэ байра түхеэржэ болохоор, — гэжэ Бадмажаб Бальжитовичай хандахада:

— Бодожо үзэхөөр лэ асуудал ха. Бултадаа хөөрэлдөөд шиидхэхэбди,—гэжэ совхозой директор В. Ж. Цыренов харюусаа һэн.

Бадмажаб Лубсановай гүүртын малшадай харууһалдаг гунжад энэ зундаа ороондо ороһон байна. Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө тугал абажа, бултыень түлжүүлхэ зорилго урдаа табинхай. Үхэрнүүдынь бултадаа хүсэ шадалаар һайнууд. Мүнөө үбэлжөөндөө нүүжэ ерээд, өөһэдынгөө гэр, малайнгаа байрые заһабарилжа, дулаалжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Б. Лубсанов ажалдаа гарахынгаа урда тээ.

Д. БАЛДАНОВАЙ
фототекст.

Захааминай аймаг.

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГАЙ МИЛИЦИИН ТАҺАГАЙ ЖОЛООШОН, МИЛИЦИИН АХАЛАГША СЕРЖАНТ МИХАЙЛ ПРОКОПЬЕВИЧ ПЕРЕЛЫГИН 18 ЖЭЛ ЭНДЭ АЖАЛЛАЖА ЯБАНА. ТЭРЭ ҮНИ УДААН ҺАЙНААР АЖАЛЛАҺАНАЙНГАА ТҮЛӨӨ МИЛИЦИИН ОТЛИЧНИК ГЭЖЭ ҮНДЭР НЭРЭ ЗЭРГЭДЭ ХҮРТЭҺЭН БАЙНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МИЛИЦИОНЕР МИХАИЛ ПЕРЕЛЫГИН.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГАСТРОЛЬ АМЖАЛТАТАЙГААР ҮНГЭРЖЭ БАЙНА

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр МНР-эй ниислэлдэ наадануудые амжалтатай табиһанай һүүлээр Монгол ороной хото городуудаар гастроль хэхэеэ мордобо.

Театрай репертуарта — буряад драматург ба уран зохёолшо Х. Намсараевай, Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудай лауреат киргиз уран зохёолшо Ч. Айтматовай, мүн бусад совет зохёолшодой зүжэгүүд бии.

Монгол драматург, Гүрэнэй шангай лауреат Д. Намдагай зохёоһон, совет артистнуудай табиһан «Ээдрээ» гэжэ зүжэгые улад зон һонирхон хараа.

Совет Буряад ороной артистнуудай мүнөөнэй айлшалалга монгол харагшадта үни удаан һанагдажа байхаһаа гадна, артистнуудай шадабари мэргэжэлээ харилсан баяжуулгадань, СССР МНР хоёрой хоорондын соёлой холбоое саашадань хүгжөөлгын хэрэгтэ, арадуудай хани барисаанай бэхижэлгэдэ туһа хүргэхэнь лабтай.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ЦААНАҺАА

НЬЮ-ЙОРК

УРДА ВЬЕТНАМ: СҮЛӨӨЛЭЛГЫН ХҮСЭНҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

ТАСС

Урда Вьетнамай сүлөөлэлгын хүсэнүүд ой шэдхэ соо шэ бээлһэн, мүн Кунгнгай город шадар Урда-Хитадай далайн эрьедэ байрлаһан Сайгоной сэрэгүүдтэ добтолбо. АП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин 21-нэй һүни энэ город шадар дайн байлдаан болоһон байна. Патриодууд Куангнгай городһоо урагшаа стратегическэ шоссе харгын найма модоной участок дээрэ бүхөөр байрланхай. Сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй сохилто доро Сайгоной сэрэгүүд энэ городһоо баруулжаа оршодог бэхижүүлэгдэһэн газараа орхёо, тэрэшэлэн Дыкфо гэжэ районно центрэй хажуудахи гурбан бэхижүүлэгдэһэн газараа орхёо.

Сайгоной сэрэгүүдые США-гай авиаци, флот эдэбхитэйгээр дэмжэнэ. Долоодохи флодой томо онгосонууд эрье шадарай газар дайдые таһалгаряагүйгөөр буудана. «В-52» гэжэ бомбардировщигууд нэгэ һүниин турша соо провинциин түбые тойроод оршодог бишыхан район дээрэ 500 тонно бомбо хаяһан байха юм.

США-гай авиаци һүүлшын һаранuудай турша соо Урда Вьетнамай хойто зүтэй провинцинуудай дотоодын гол шухала уһан замууд дээрэ минэнүүдые табяа гэжэ Сайгондо байдаг американ сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэд соносхоо.

ХАНОЙ. (ТАСС). Олон тоото каналнуудтай Меконг мүрэнэй адаг Урда Вьетнамай партизануудай хизаар мүн гэжэ тоологдодог. Энэ райондо ороной ажалшад барайгар ехээр таридаг юм. Тэндэ Урда Вьетнамай улад зоной хахадынь шахуу ажаһуудаг. Тиимэһээ Меконг мүрэнэй адагта дэлгэрһэн партизануудай хүдэлөөн сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ябуулгануудай хажуугаар Сайгоной зонхилогшод ба Америкын сэрэгэй командованиин һанаа сэдьхэл ехээр зобооно. Партизануудай ябуултажа байдаг бишыхан отрядууд Сайгоной армиин шэбээлһэн газарнуудта аша үрэтэй гэнтын сохилтонуудые хэдэг байна.

Сүлөөрэлгэ гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ мүрэнэй адагта оршодог хүн зоноор олон Бенче провинцида сентябриин 4, 10, 17-до дайсанай хэдэ хэдэн сэрэгэй газарнуудта партизанууд добтолоо.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ГЕНЕРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

ТАСС

«Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй ба ядерна буу зэбсэг хэрэглэлгые хэтэ мүнхэдөө хорихо тухай» СССР-эй делегациин сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулһан дурадхалые Генеральна комитет дэмжэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха асуудалаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай оруулһан дурадхал тухай пунктые Генеральна комитет мүн лэ баталаа. Бельгиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Генеральна Ассамблейн энээнэй урда тээ болоһон сессиһээ хойшо үнгэрһэн жэлэй турша соо зүбшэлнүүд хэгдэһэн байгаа. Иимэ зүбшэлгын үедэ ООН-ой гэшүүн-оронууд буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэхэ ехэ эрмэлзэлтэй байһанаа мэдүүлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудал сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдахаар дурадхагдаа. Энэ асуудал хадаа хүршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүү Израилиин ээрхэг түримхэй шэнэ ааша гаргажа байһанһаа уламжалан илангаяа шухала удха шанартай болонхой.

НЬЮ-ЙОРК

Эгээн һүйдхэлтэ дайн

ТАСС

«Вьетнамда эсэргүү дайн Холбоото Штадуудай түүхэдэхи эгээн ута унжагай, һүйдхэл ехэтэй дайн болоно», — гэжэ «Форин афферс» журналай ахамад редактор, американ мэдээжэ публицист Г. Армстронг журналайнгаа хуудаһанда тэмдэглэбэ. США-гай зонхилхы тушаалтадай Вьетнамда үйлэдэжэ байгаа ээрхэг түримхэй ябуулганууд «американ общественные моральна, политическэ талаарнь хубаажархёо» гэжэ Армстронг статья доторoo бэшэнэ. «Бидэнэй хэрэглэжэ байһан сэрэгэй арганууд уласхоорондын олониитын дурые гутаагаа. Һүүлэй 50 жэлэй турша соо Холбоото Штадуудай нэрэ хүндэ хэзээшье иимээр буураагүй юм» — гэжэ автор бэшэнэ.

БОНН

Договор һайшаагдаа

ТАСС

ГДР ФРГ хоёрой хоорондо баталагдаһан транспортна договорые сентябриин 22-то Баруун Германиин бундестаг диилэнхи олонхи дуугаар һайшаагаа.

Энэ документ хадаа ФРГ ГДР хоёрой хоорондо баталагдаһан түрэн түрын түрүүшын договор мүн гэжэ бундестагай заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ депутат М. Гесснер (СДПГ) мэдүүлээ. Бэеэ даанхай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанууд мэтэ, энэ договор һайн хүршэ ёһоной харилсаануудые хүгжөөхэ, тэрэшэлэн Европодохи түгшүүрилтэй байдал саашадаа улам һуларуулха ябадалда нүлөөлхэ үүргэтэй.

ПАРИЖ

Ж. ПОМПИДУГАЙ ХЭЬЭН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Франциин Республикын президент Ж. Помпиду Елисейскэ ордон соо пресс-конференци хэбэ. Мүнөө үедэ Франциин үмэнэ байгаа гадаадын, политическэ, дотоодын ба экономическа эгээл шухала асуудалнуудаар француз ба харин журналистнуудай асуудалнуудта президент харюунуудые үгэһэн байна.

Л. И. Брежневэй Францида айлшалха үедэ баталагдаһан Советскэ Союз Франци хоёрой хоорондохи харилсаа холбооной гол ёһонуудай франко-совет харилсаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ ямар шанартай байха тухай асуудалда харюусаха зуураа, Помпиду иигэжэ мэдүүлээ.

Би Москва ошоо һэм, тиихэдээ Совет правительствтатай хамтын нэгэ хэды документнүүдые зохёон хаража үзөө һэмди. Һүүлээрнь КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев манда айлшалжа ерээ һэн. Энэ ушар шухала үйлэ хэрэг болоо бэлэй.

Энэ айлшалангын үедэ бидэ бүхы асуудалнууд тухай, тэрэ тоодо манай экономическа, социальна ба политическэ байгуулалтын ондо ондоо байһан тухай асуудалнууд тухай сэб сэхэ руунь хөөрэлдөө бэлэйбди гэжэ Ж. Помпиду саашань үргэлжэлүүлээ. Тиихэдээ бидэ документнүүдые зохёон абаабди, тэрэ тоодо гол ёһонууд тухай мэдүүлгэ абаа һэмди. Советскэ Союз Франциин Республика хоёрой батадхан харуулһанай ёһоор, эдэ гол ёһонууд дээрэ манай гүрэнүүд өөһэд хоорондынгоо харилсаануудта, мүн уласхоорондын харилсаануудта баримталдаг политикаяа үндэһэлдэг байха юм. Би энэ мэдүүлгые гол шухала баримта мүн гэжэ сэгнэнэб. Энэ мэдүүлгэ хадаа Европын бүхы оронуудай, мүн дэлхэйн бүхы оронуудай хоорондохи харилсаануудта эгээл таатай һайнаар нүлөөлжэ болохо гэжэ батаар этигэнэб. Тэрэ үеынхидэл мэтэ, би мүнөөшье энэ мэдүүлгэдэ түрүүшын зэргын удха шанар олгоноб гэжэ президент онсолон мэдүүлээ.

«Мүнөөдэр франко-совет харилсаа холбоон хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн» гэжэ Ж. Помпиду батадхан гэршэлбэ.

Пресс-конференциин үедэ Ж. Помпиду Индохитадтахи байдал тухай асуудал дээрэ тогтоһон байна. Франци хадаа үшөө генерал де Голлиин найруулһан гол ёһонуудта «үнэн сэхэ зандаа» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Франциие һонирхуулдаг үрэ дүнгынь юуб гэхэдэ, Индохитадай бүхы оронуудай амгалан ба бэеэ даанхай байдал мүн болоно гэжэ президент хэлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай хүгжэлтөөр һанаагаа ехээр зобожо байһанаа Ж. Помпиду элирхэйлэн мэдүүлээ. Израиль хадаа хүршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүү ээрхэг түримхэй ааша-нуудые гаргажа байһаар. Энээнтэй дашарамдуулан, Палестинын асуудал дээрэ тогтожо, тэрэниие шиидхэхэ шухала гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

БУДАПЕШТ

ВНР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

ТАСС

Венгриин экономико арадай ажахын түсэбэй ёһоор хүгжөөгдэнэ, түсэбтэ даалгабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ гэжэ ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй эндэ болоһон заседани дээрэ тэмдэглэгдээ.

Энэ жэлэй түрүүшын найма һарын турша соо промышленна үйлэдбэри нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 6,5 процентээр ехэ болоо. Үйлэдбэриин ургалта имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдаа. Түсэблэгдэһэндэ орходоо хүдөө ажахын продукци абалга булюу түргөөр ехэ болоһон байха юм.

Улад зоной мүнгэн олзо доход 9 процентээр дээшэлээ. Ниитын хэрэглэмжын жасаһаа түлэгдэдэг түлбэриин хэмжээн 15 процентээр ехэ болоһон байна.

1972 оной арадай ажахын түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ түйлагдаһан амжалтанууд дүүрбэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхын тулада һайн үндэһэ һуури байгуулна гэжэ энэ заседани дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

ПАРИЖ

Буһалгаан үргэлжэлһөөр

ТАСС

Испаниин Виго гэжэ ехэ портдохи промышленна предприятинуудта бүгэдэ ниитын буһалгаан боложо үргэлжэлһөөр. «Ситроен-Испания» гэдэг фирмын автомобилиин заводуудай арбаад үдэрэй урда тээ ажалаа зогсооһон 5 мянган хүдэлмэришэдтэй һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлжэ, буһалгаа хэбэ. Ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, буһалгаанда хабаадалсаһанай түлөө ажалһаа гаргагдаһан эдэбхитэдые хүдэлмэридэ һөөргэнь абаха эрилтэ автомобиль бүтээгшэд табиһан байна.

Виго портын буһалгаалһан хүдэлмэришэдтэй һанал нэгэтэй байха уряае Испаниин Компартиин ЦК-гай гүйсэдхэхэ комитет тунхаглаба.

ДРВ. Американ авиаци Хойто Вьетнамай хүн зоной олоорос ажаһуудаг районуудые, барайгарай поли, саад, фабрика, заводуудые бомбодолгоёо үргэлжэлүүлһэ эр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ! зарим предприятинуудай байшангуудай эбдэрһэншье һаа, ажал зогсоогдоногүй. Бүтэн үлэһэн станок, машинанууд агынууд худар абаашагдаад, ажал хүдэлмэри дахинаа эхилнэ.

БТА—ТАСС-ай фото.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

Барханай театр— сэнхир экранда

Барханай арадай театр гансашье Хурамхаанда бэшэ, мүн республика дотороо нилээд

суурхуулһан байха. 1960 ондо эмхидхэгдэхэһээ хойшо хорёод шахуу зүжэгүүдые найруулан табижа, нютагайхидаа баясуулһан юм. Гадна республиканска болон зональна харалганда хабаадалсажа, дипломдо хүртэһэн байна.

Мэдээжэ буряад драматуургнуудай, жэшээнь, Х. Намсараев, Д. Батожабай, Ц. Шагжин, Н. Балдано болон бусадай зүжэгүүдые табижа, магтаал һайшаалда хүртэһэн алдартай.

Театр эмхидхэхэ талаар илангаяа ехэ оролдолго багша Радна Ешонович Ешонов гаргаһан юм. Нэгэ акттай зүжэгһөө эхилээд, томо хэмжээнэй драма хүрэтэр табижа, бэлиг шадабаряа улам нарижуулһан шуу. Радна Ешонович мүнөө амаралтада гарабашье, ажалгүй миин һуудаггүй, харин театрай хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсожо, залуу артистнарта зүбшэл һургаал хэлэжэ, дүй дүршэлөө халан үгэлсэдэг гээшэ. Заримдаа гол рольнуудта наадалсажа, нютагайхидаа баясуулжа байдаг.

Мүнөө Барханай арадай театр драматург Даширабдан Батожабайн «Үлүү хараад, булуу химэлбэ» гэжэ шэнэ зүжэг бэлдээд байна. Браконьернүүдые элиршэлһэн, хазагай, хомхой ябадалыень эрид шууд шүүмжэлһэн энэ зүжэгөө СССР-эй байгуулагдаһаар табин жэлэй алдарта ойдо зорюулна.

Залуу режиссёр М. Г. Дамбаев найруулан табяа. Гол рольнуудта багшанар Б. У. Раднаев, Б. Д. Будаева, колхозниигууд М. Г. Ширабон, С. Я. Очиров, Барханай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Б. С. Гармаев, нютагай хэлхээ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэ З. Г. Номшиева, хүүгэдэй саадые даагша М. Б. Бодиева болон бусад наадаха юм.

Мүнөө үдэшэ Барханай арадай театр республикынгаа сэнхир экранда гаража, олон тоото телевизор харагшалые баясуулха. Һүүлээрнь Улаан-Үдын аймагай ажахынуудай нэгэндэ ошожо, зүжэг табиха байна.

МАНАЙ КОРР.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Р. Е. Ешонов.

БУРЯАДАЙ ЭРДЭМТЭД—ЮНЕСКО-гой КОНФЕРЕНЦИДЭ

XIX ба XX зуун жэлнүүдэй үедэ Түбэй Азиин оронуудай социальна болон культурна хүгжэлтэ тухай асуудалаар ЮНЕСКО-гой уласхоорондын конференци сентябриин 26-да Ашхабад городто нээгдэхэнь. Дэлхэйн элдэб оронуудай 200-гаад делегат эрдэмтэдэй уласхоорондын энэ ехэ хуралдаанда сугларба.

СССР-эй Эрдэмэй академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай эрдэмтэд совет делегациин бүридэлдэ орожо, конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаха болоо. Ниитын эрдэмэй институдай директор, философиин эрдэмэй кандидат Д. Д. Лубсанов буряад эрдэмтэдэй бүлэгые толгойлно.

Буряадай литература болон фольклорой секторые даагша, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор А. И. Уланов, ниитын эрдэмэй институдай директорэй орлогшо В. Ц. Найдаков, буддологиин секторые даагша К. М. Герасимов, искусство шэнжэлэлгын секторэй эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ И. И. Соктоева, тибетологиин секторые даагша Р. Е. Пубаев, социологиин секторые даагша Г. Л. Санжиев гэгшэд буряад арадай социальна болон культурна хүгжэлтын элдэб асуудалнуудаар конференци дээрэ элидхэлнүүдые хэхэ байна.

И. ГАВРИЛОВ.

ОРШУУЛАГШАДАЙ КРУЖОК НЭЭГДЭБЭ

Багшанарай институдай буряад литература ба хэлэ бэшэгэй факультедэй дэргэдэ ородһоо буряад хэлэн дээрэ оршуулха мэргэжэлтэдые бэлдэхэ тусхай кружок нээгдэбэ. 5-дахи курсын студентнэр һайн дураараа эндэ һураха байна.

Республикын болон аймагай газетэнүүдтэ, радио, телевидениидэ хүдэлхэ хүдэлмэришэдые энэ кружок бэлдэхэ байна.

Гадна, энэ кружок саашадаа үргэдхэгдэжэ, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай буряад литературын секторто хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студент.

МОНГОЛОЙ МАЛШАД— МАНАЙ АЙЛШАД

Монголой Арадай Республикын 24 аяншалагшад мэнэ һаяхан манай республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотоор ябаад бусаба. Эдэнэр нарата Монгол ороной эгээл тала гоби нютагуудта оршодог Үмэнэ-Гоби, Үбэр-Хангай Дунда-Гоби, Сүхэ-Баатар, Запхан аймагуудтахи арадай нэгэдэлнүүдэй түрүү малшад болоно. Тэдэнэй дунда Запхан аймагай суута хонишон, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай депутат Дамдин, мүн тэрэ аймагай хонишон, 1972 ондо хони үсхэбэрилгээр орон дотороо эрхимлэжэ, аварга (чемпион) солодо хүртэһэн Даржаагиин Гарав, Сүхэбаатар аймагай эрхим адуушан, 1200 толгой адуу даажа харууһалхадаа байгша ондо 100 гүүн бүриһөө 98 унага түлжүүлһэн Шарбанди болон бусад бии.

Монгол туристнуудай энэ бүлэг дотор эгээл залууень—Запхан аймагай «Яруу алдар» гэжэ нэгэдэлэй эрхим хонишон, Монголой хубисхалта залуушуулай эблэлэй гэшүүн, 17 наһатай Баян-Жаргал. Энэ залуухан хүбүүн нёдондо жэл 500 гаран эрье хони даажа абаад, тобир тарганаар ондо оруулһан, ноохо абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Эдир хонишон өөрынгөө арадай нэгэдэлэй түрүү хонишод тухай омогтойгоор хөөрэнэ. Тэрэнэй ажалладаг «Яруу алдар» гэдэг нэгэдэл 100.000 гаран толгой хонитой. Хэдэн зуугаад хонишод, тэрэ тоодо олон залуушуул ажалладаг байна. Запхан аймаг бүхы дээрээ миллион 200 мянга шахуу толгой хонитой юм. Үмэнэ-Гоби аймагай түрүү малшан 64 наһатай Лувсан-Жамба — эгээл ахамад турист болоно. Энэ нүхэр өөрынгөө аймаг тухай ярихадаа, манай аймаг тэмээн һүрэгөөрөө орон соогоо түрүү һуури эзэлдэг гэнэ. Үбгэжөөлэй омогорхол дэмы бэшэ. Тус аймаг 160 мянга шахуу толгой тэмээтэй. Тэмээнэй һаалиин фермэнүүд байгуулагданхай. Тэмээнэй һүн 8—9 процент тоһолиг. Тиимэһээ сай һүлэхэдэ, тон һайн. Айруул, сэгээ бэлдэдэг, тоһо гаргадаг байха юм. Һаалиин хугасаада нэгэ һаамхай энгинһээ 140 литр хүрэтэр һү абадаг байна. Тэмээ үсхэбэрилгын бүри ехэ ашагтай талань гэбэл, хөөбэри. Дунда зэргээр тэмээн бүриһөө 5 килограмм хөөбэри абтана. Эрхим томо буура тэмээнһээ 15 килограмм хүрэтэр хөөбэри абтадаг. Тиимэ һайн үүлтэрэй «Галбын гобиин улаан тэмээн» гансал манай Үмэнэ-Гобиин аймагта үсхэбэрилэгдэдэг юм гэжэ Лувсан-Жамба гуай мэдүүлнэ.

Тэндэ тэмээн һүрэгүүдые харууһалан үсхэдэг эрхим малшад олон.

Д. ЦЫБЕНОВ.

Шэнэ заншал

НИИТЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЭ— ҮХИБҮҮНЭЙ НАЙЖА

Нина Ивановна, Дмитрий Петрович Тугариновтан болон Ринчин-Ханда Гармаевна, Андрей Александрович Абидуевтан үдэшэлэн соёлой байшанда ерэхэ гэһэн уряал-бэшэг абаба.

...Соёлой байшан хүндэтэ түрэлхидые хүлеэн абахаар бэлэн болгогдонхой. Ялайтар сэбэрлэһэн таһалга соо үнгэ бүриин баглаа сэсэгүүд болон шэнэ мебель табяатай, ута хибэс дэбдэтэй байна. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд, сельскэ Соведэй депутадууд яһала оролдолго гаргаа гэжэ хүрэһөөр лэ мэдэхээр.

Сэбэр сагаан хүнжэлдэ нарай үхибүүдээ монсогойлжо тэбэриһэн түрэлхид, хани нүхэд болон хүршэнэрынь тэдэнэртэй сугтаа эндэ ерэлсээ.

— Тосхоной олониитын үмэнэһөө нарай үхибүүдэй найжа болоһон эхэнэрнүүдэй соведэй түлөөлэгшэ Валентина Архиповнада үгэ үгтэнэ, — гэжэ Сельскэ Соведэй секретарь депутат И. П. Поломошнов хэлэбэ.

Үнэр баян боложо байһантайнь дашарамдуулан, түрэлхидые халуунаар амаршалаад, В. А. Борисова манай ерээдүйн халаан — үхибүүд тухай, тэдэнэрые хүмүүжүүлгэдэ эхэ эсэгын нангин уялга, харюусалга тухай суглаагшадта хөөрэжэ үгөө. Һүүлээрнь тэрэ Соведүүдэй орондо шэнэ эрхэтэдэй түрэһэн тухай үнэмшэлгэ түрэлхидтэнь баярай оршон байдалда барюулба.

— Үрэтнай морин болог, уритнай эрдэмтэн болог, — гэжэ үхибүүдэй найжа юрөөлэйнгөө үгэ дүүргэбэ.

Сельскэ Соведэй депутат И. П. Поломошнов, соёлой байшангай директор М. Г. Ахмадулин, түрэл түрхэмүүдынь, танил талануудынь Эхэ орондоо ашатай туһатай эрхэтэдые хүмүүжүүлжэ, олоной магтаалда хүртэжэ ябахыень Тугариновтан болон Абидуевтанда хүсэбэ.

В. БАШАРОВ.

НОМОЙ ҺАЙНДЭР БОЛОБО

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан номой һайндэр Шэтэ городто үнгэрэгдэбэ. Яхадай, Буряадай АССР-нүүдһээ Эрхүүһээ, Москваһаа, Алтайн болон бусад олон городуудһаа уран зохёолшод, поэдүүд эндэ олоороо суглараа. Мэдээжэ зохёолшод Марк Сергеев (Эрхүү), Андрей Некрасов (Москва), Николай Босиков (Яхадай АССР). Борис Укачин (Алтай) гэгшэд тэдэнэрэй дунда бии. Дүн хамта 40 гаран айлшад Шэтэ ерэһэн байна.

Манай Буряадһаа уран зохёолшод Чимит Цыдендамбаев, Николай Дамдинов, Дондок Улзытуев, Владимир Митыпов гэгшэд номой һайндэртэ хабаадалсаа. Эндэ ерэһэн айлшад номуудтаа гараа табижа, Шэтын хүн зондо бэлэглэһэн байна. Мүн номой дэлгүүр нээгдэжэ, нэгэ үдэрэй туршада 33 мянга шахуу түхэригэй ном худалдагдаа.

Һайндэрэй түгэсхэлдэ айлшад табан бүлэг боложо хубаарһан Шилкын, Петровск-Забайкальскын, Погранична, Карымска районуудаар аяншалаа. Хүдөө хонуудаар ябахадаа, тэд тарящад, малшадтай уулзаһан, һүүлэй үедэ бэшэһэн шэнэ рассказ, шүлэгүүдтэеэ тэдэнэрые нилээ... һан байна.

С. АНГАБАЕВ,
номой һайндэрэй хабаадагша поэт.

ТҮРЭЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭМНАЙ КИНО ХАРУУЛАГДАНА

Республикымнай ажалшад түрэлхи хэлэн дээрээ уран һайханай болон документальна фильмүүдые хараха аргатай юм. Энэ жэлдэшье уран һайханай олохон фильм буряад хэлэн дээрэ оршуулагдаад, аймагуудай кинотеатрнуудта, колхоз, совхозуудта эльгээгдээ.

«Би мүрдэгшэб», «Улаан талмай», «Офицернүүд» гэхэ мэтэ фильмүүд энэ жэлдэ оршуулагдаа. Мүнөө Хэжэнгын аймагта «Сергей Лазо», «Нэгэ минутын шэмээгүй байдал», «Мухар Шэбэрэй аймагта «Анна жаргал», «Би тэрэнэй ...гыньби» гэһэн фильмүүд буряад хэлэн дээрэ харуулагдажа, хүдөөгэй тарящад, малшадта бури ойлгосотой дүтэ боложо үгэһэн байна.

Манай корр.

ШЭНЭ АТС

Яруунын аймагай колхоз, совхозууд үргэлжэдөө шахуу автомат телефоноор хөөрэлдэдэг боложо байна. Энээнһээ урагша жэлнүүдтэ Гүндэ, Можайка, Тэлимбэ тосхонуудта АТС тодхогдоһон юм.

Һаяхан «Победа», «Коммунизм» колхозуудта телефоной автомат станци ашаглалгада үгтэжэ, хүдэлжэ эхилбэ. Улаан-Үдын 608-дахи ПМК-гай мэргэжэлтэд, Новосибирскын хэлхеэ холбооной институдай студентнэр станциин барилгада туһаламжа үзүүлээ.

Иимэ станцинуудтай болоһоор тус ажахынуудай холын фермэ, гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшад жэжэ божо хэрэгээр хэдэн арбаад модоной зайда оршодог колхозойнгоо түб тосхон ошохоёо болижо амаршоо. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхозой айлнуудта энээнһээ урагша 27 телефон бии байһан һаа, мүнөө 50 гаран телефон оруулагдаба. Тиимэһээ 5 хүн үдэр һүнигүй коммутатор һахижа һуудаг байһанаа, сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда баадуулагдаха аргатай болобо.

Мүн бэ баһа «Коммунизм» колхоздо иимэ аятай зохид ...тай болон мүнөө аймагай тосхон—Нарһатада АТС тодхогдожо байна.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

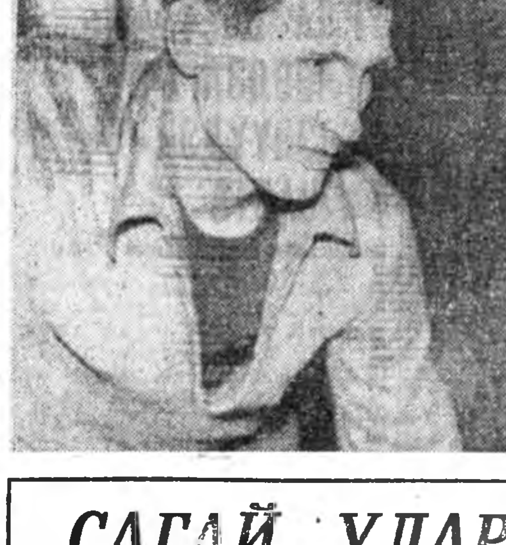

Борис Николаевич Воронцов судна бүтээлгын заводто хүдэлдэг. Тэрэ нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй юм. Тинмэл хадань тэрэнние цехэйнгээ партийна организациин секретаряар һунгаһан байна.

Коммунист фрезеровщигой бүтээһэн продукци хододоол эрхим шанартайгаар дүүргэгдэһэн байдаг. Тэрэ өөрын тамгатай болонхой. Борис Николаевич Совет Конституциин һайндэр болотор жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэб гэжэ үгэеэ үгөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Н. Воронцов.

ПРАВДА·БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ур... раашын гол темэ»—түрүү ... А. Куклинай «Индустри... хэн» гэһэн корреспонденци... публикымнай нэгэ үдэр» — ... луулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «... нистнүүдай дайшалхы участ... Г. Коневой статья. Нютаг ... һонин. Түрэл орондомнай.

Гурбадахи хуудаһанда. ... турна хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «... дамтай нөөсэ» — О. Мер... корреспонденци. Хилын ... һонин.

Алдар соло дуудалга

Бимба Ринчиновна Гомбоева Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахы соо эгээл үндэр наһатай эрхим һаалишан гэжэ мэдээжэ болонхой. Зунай һаранuудта ехэ һү һаахын түлөө республика дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон түрүү һаалишан жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 3000 килограмм һү һаагаа.

Бимба Ринчиновна арбаад жэлэй саада тээ малай фермэдэ ажаллахаяа ерэһэн юм. Энэ эхэнэр ерэһэн сагһаа хойшо эрхим ажалшан гэжэ бэеэ харуулхаһаа гадна, ажалһаа тун зорихагүй үхибүүдые томо болгоһон эрхим хүмүүжүүлэгшэ гэжэ нютагтаа суурханхай. Ехэ басаган Дабажадынь багшанарай институт дүүргээ.

Тээсгэн Доодо-Ивалгын отделениин гурбадахи фермын коллектив Бимба Ринчиновнае амаралтада үдэшэһэн байна. Үни удаан жэлдэ үнэн шударгыгаар ажаллаһанайнь түлөө сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь магтаал юрөөлэй үгэнүүдые тэрээндэ хэлэһэн байна. Тиихэдэ тус ажахын дирекци, партком түрүү һаалишаниие халуунаар амаршалаад, үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа. Мүн сомоной Соведэй гүйсэдком Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа.

Үнэр баян эхэ Бимба Ринчиновна үхибүүдээ хаража эльгэ дүүрэн жаргалтай һууха гэжэ һанамаар. Тэрэ ажахынгаа дирекцидэ иигэжэ мэдүүлһэн байна:

— Ажалгүй болоод гэрэйнгээ дүрбэн хана хараад һууха гээшэмнай хүндэл байна. Анда нүхэдтэеэ сугтаа ажаллажа ябадаг намда амидын жаргал даа.

Имэл ажалда дуратай хадаа тэрэ үндэр наһатай болооб гэнгүй август һарада 324 килограмм һү һаажа, олоной дундаһаа шалгараа. Иигэжэ ахамад һаалишан Бимба Ринчиновна Гомбоевагай ажалай алдар солын туг мандуулагдажа, солынь дуудан магтаһан байна.

В. ГАЛДАНОВ.

«БАГУЛЬНИК» МОСКВАҺАА БУСАБА

Улаан-Үдын мяха консервын комбинадай соёлой байшангай «Багульник» гэжэ дуу, хатарай ансамбль ВДНХ-гай «Ажал ба амаралта» гэжэ павильоной хүтэлбэрилэгшэдэй уряалаар Москва ошоһоноо һаяхан бусажа ерэбэ. Энэ ансамбль республика дотороо суурхаһаар үнинэй юм. «Багульник» зоныи болон республиканска харалга-конкурснуудта нэгэнтэ бэшэ хабаадалсажа, Хүндэлэлэй грамотануудта, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэһэн байха. Комбинадай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд түрэл ансамбльдаа эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Энэ удаа аяр 48 хүн Москва ошожо, һонирхолтой концерт наада табяа.

1967 ондо арадай дундаһаа ургаһан бэлигтэнэй харалгын үедэ Бүхэроссиин лауреадай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ ансамблиин программа баян байжа, оронойнгоо ниислэл хотын харагшадта һайшаагдаһан байна. Алдарта Байгалые, номин тунгалаг далай шадарай нютагуудта ажаһуудаг, ажалладаг тарящад, малшадые магтаһан дуу хүгжэм, хатар танца харагшадай дура татажа, нэрьемэ альга ташалгаар үгтагдаа.

МАНАЙ КОРР.

САГАЙ УЛАРИЛ БА ТАРЯА ХУРЯАЛГА

Сентябриин хоёрдохи арбан хоногто нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо наратай дулаан үдэрнүүд болоо. Олонхи аймагуудта үдэртөө 25—30, хойто болон Байгал шадарай аймагуудта 18—23 градус дулаан болоһон байна.

Декадын һүүл багта хойто зүгһөө хүйтэн һалхин буужа, хаа хаанагүй хүйтэржэ эхилээ. Һүниндөө агаарай болон газарай нюрууgай температура 2—7, хойто аймагуудта 10 градус хүрэтэрөө хүйтэрһэн байха юм. Энэ арбан хоног соо дунда зэргын температура 7—10 градус болоо гэхэ гү, али нормоһоо 1—2 градусаар дулаан байгаа.

Шииг нойтон балай ороогүй, декадын һүүл багта гол түлэб урда, зүүн-хойто болон хойто аймагуудта саһан унаһан байна. Загарайн, Улаан-Үдын аймагуудай зарим нютагуудта шииг нойтон оройдоошье ороогүй.

Таряа хуряаха, хартаабха малтаха хүдэлмэри республикын ажахынуудта ябуулагдажа үргэлжэлөө. Шииг нойтогүй хуурай үдэрнүүд тогтожо, таряа хуряалга хаа хаанагүй, эршэмтэй һайнаар ябуулагдаа, баал болгогдожо унагаагдаһан таряан түргөөр хатаа. Гансал арбан хоногой һүүл багта урда аймагуудта саһан орожо, хуряалгада һаад хэн алдаа. Саашадаа сентябриин һүүлшын үдэрнүүдтэ балай шииг нойтон орохогүй, зарим нютагуудта манан унаха байна.

Октябрь һарада дунда зэргын температура 0—4 градус хүйтэн, урда аймагуудай зарим нютагуудта 1-2 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. (Нормоһоо 1—2 градус дээгүүр байха) Түрүүшын арбан хоногто үдэртөө 10—15 градус дулаан, һүниндөө 4 градус дулаанһаа 1 градус хүйтэн болохоор багсаагдана. Октябриин 25, 27-до эгээл хүйтэн болохо (үдэртөө 3—8, һүниндөө 10—15 градус хүйтэн байха. Бэшэ үдэрнүүдтэ һүниндөө 3—8 градус хүйтэн, үдэртөө 0 градусһаа 5 градус хүрэтэр дулаарха. Республикын хойто аймагуудта һарын түрүүшын декадада һүниндөө 3—8 градус хүйтэн, үдэртөө 9—14 градус дулаан байха болоно. Октябриин 25—28-най үдэрнүүдтэ һүниндөө 22—27, үдэртөө 6—11 градус хүйтэн болохо.

Һарын хугасаа соо дунда зэргээр 15—20 миллиметр, зарим нютагуудта 25—35 миллиметр шииг нойтон орохоор багсаагдана. Һарын туршада үүлэгүй сэлмэг үдэрнүүд олон байха, шииг нойтон балай орохогүй. Түрүүшын декадын хахадаар, һарын тэн багта, 22, 27-до зарим нютагуудта хүйтэн бороон орохо, хойто аймагуудта нойтон саһан унаха байна.

Октябриин түрүүшын арбан хоногто хуурай үдэрнүүд тогтожо, таряа хуряалгые дүүргэхэдэ таатай зохид байха. Намарай паар хахалалга хоёрдохи декадын эсэс болотор үргэлжэлүүлэгдэхэ. Һарын һүүлшын арбан хоногой туршада газарай хүрьһэн ян хүрэжэ эхилхээр хүлеэгдэнэ. Тиимэһээ паар хахалалга таһалдуулагдажа болохо.

Л. ГОНЧАРОВА,
сагай уларил шэнжэлэгшэ.

СТУДЕНТНЭР ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Улаан-Үдын лесотехническэ техникумэй механигуудай отделениин студентнэрэй отряд зундаа гол мүрэнөөр модо урадхуулгын халуун хаһын үедэ эрхим һайнаар ажаллажа гараа. Нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһон студентнэр Павел Поломочный тус отрядай командираар, Анатолий Вишняков комиссараар томилогдоһон юм. Залуушуулай коллектив Үдэ голоор модо урадхуулха хүдэлмэридэ эльгээгдэһэн юм. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, тэдэнэр 30 километр зайда 30 мянган кубометр модо урадхуулхабди гэһэн уялга абаа бэлэй.

Отряд хэлэһэн үгэдөө эзэн байхын тула һайнаар ажаллаһан байна. Тиимэһээ тус техникумэй студентнэрэй хэһэн ажалай дүн гаргахада 38 мянган кубометр модо урадхуулһан байба. Иигэжэ тэдэнэр абаһан уялгаяа 127 процент дүүргэһэн болоно.

Эрхим һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Н. Утенков, А. Вишняков, П. Поломочный, Б. Раднаев, Н. Спиридонов, Александр Лазерев гэгшэд «Забайкаллес» комбинадай модо урадхуулгын Үдын конторын дирекциин болон рабочкомой Хүндэлэлэй грамотанууд болон үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө.

Д. АЮШЕЕВ.

Болоһон ушар

АРЬЯАТАН ХОСОРБО

Саяанай совхозой Харбяангуудай отделениһээ холын бэлшээридэ зуһахаяа ерэһэн малшан Гомбо Шойдоков үглөөгүүр эртэхэн малаа туужа хээрэ гараба.

Гэнтэ малшанай хажууда хэбтэһэн нохойнь һүүлээ хабшаад гангинан хусашаба. Малынь үргэһэндэл боложо, хөөрсэгэнэлдэшэбэ. Малшан түргэн буугаа абажа, иишэ тиишээ хараашалба. Юуншье харагдабагүй. Гайхашаа барахадаа малайнгаа нүгөө захада гараба. Нохойнь хойто зүг барижа даб гээд лэ бусана. Малшанай хойшоо харан гэхэдэнь зантагар томо үлэн щоно модоной саана хоргодоод, малдань добтолхо һанаатай маряажа хэбтэбэ.

«Бусаха үдэрни үдэшэхээ ерэһэн нүхэрнибши»— гэжэ Гомбо Шойдоков шүдөө зуун гүбэд гээд, буудажархиба. Арьяатан саашаа даб гэбэшье, татагад гээд унашаба. Иигэжэ нэтэрһэн арьяатаниие һэргэг малшан нэгэ һомоор хороожо, ниитынгээ мал гайда оруулангүй абаржа шадаба.

Л. ТАПХАЕВ.

Дулаан ороноо бусахынгаа урдь тээ...

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Сэнхир экран

МҮНӨӨДЭР — МАШИНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

13.05 — Һүүлэй һонин ... — Һургуулиин һурагшадта ... дильник» харуулагдаха. 13.4... Үнгэтэ телевидени. «Хүүгэдэй киоск». 14.10 — Мүнөөдэр машина бүтээгшэдэй үдэр ... дамжуулга. 14.40 — Үнгэтэ телевидени. «Киносор аяншалагшадай клуб». 15.35 — Үнгэтэ телевидени. «Директор» гэжэ ... һайханай фильмын 2-дохи ... 16.55 — «Хүн бэ хуули» ... — Үнгэтэ телевидени. «... шулуунууд» — фильм-балет ... руулагдаха.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

17.30 — Үхибүүдтэ ... фильмнүүд харуулагдаха. 17... «Уран һайханай самодеятельность» гэһэн телевизионно... луулбари.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

19.00 — «Саг» — ... программа. 19.30—О. ба А. ... ровуудай «Следствие ведут знатоки» гэһэн теле-зүжэгэй ... «Шантаж» гэһэн хэрэг хар... даха. 22.00 — Машина ... шэдэй захилаар концерт ...

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

00.30 — «Саг» — мэдээнэй программа. 01.00 — Үнгэтэ телевидени. Хокейгээр уласхоорондын уулзалга. СССР-эй суглуулагдамал команда «Канада»-гай суглуулагдамал командатай ...ха. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ... бэй стадион дээрэһээ дамжуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

13.40 — «Пропавшие ...ты» гэжэ уран һайханай ... (Чехословаки). 15.20 — ...

Редакторай орлогшо
С. С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. Н-03741. Заказ № ...